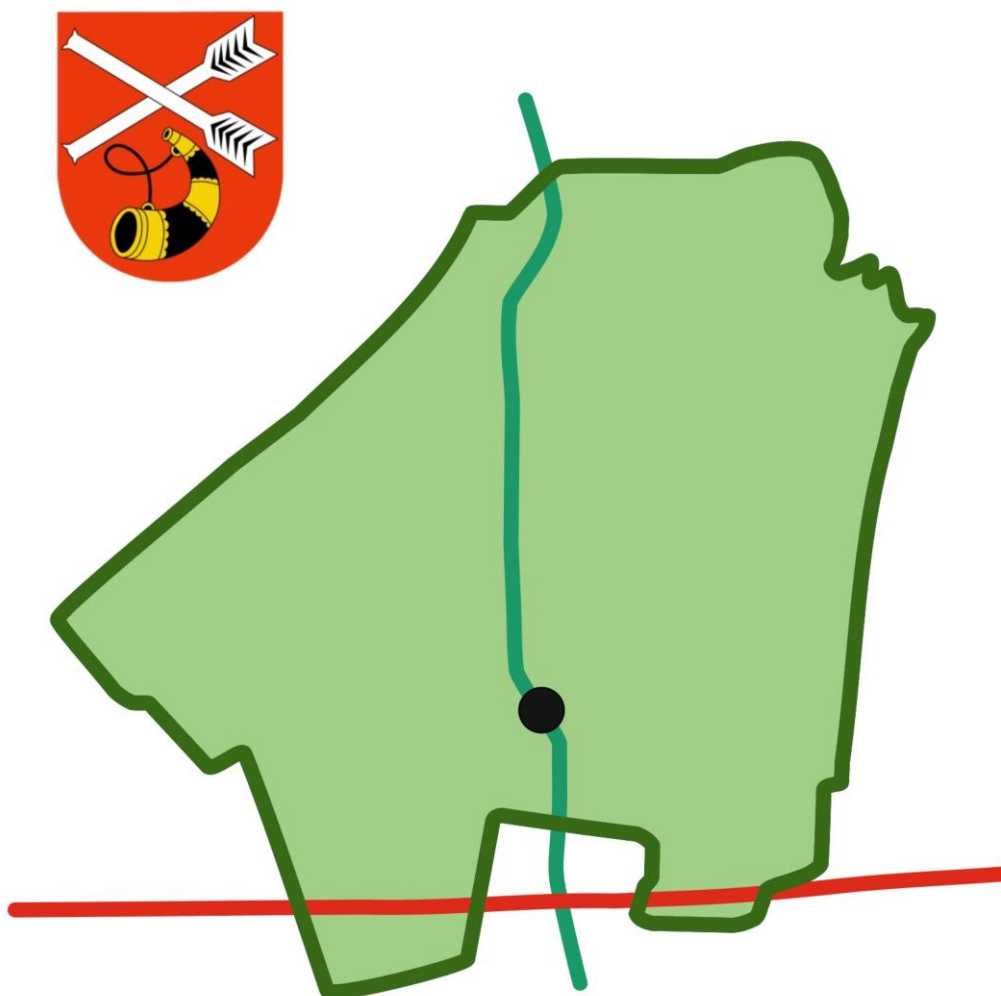

WÓJT GMINY KOMARÓWKA PODLASKA

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KOMARÓWKA PODLASKA**

AUTORZY OPRACOWANIA:

mgr ALEKSANDRA GÓŹDŹ
mgr inż. INGA KULICKA

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
1.1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	7
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	9
1.3. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	10
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
2.1. CEL I ZAKRES ZMIANY STUDIUM	10
2.2. POWIĄZANIA ZMIANY STUDIUM Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	11
3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU ORAZ STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO	14
3.1. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO	14
3.1.1. Geologia i złoża kopalin	14
3.1.2. Rzeźba terenu	15
3.1.3. Gleby.....	16
3.1.4. Zasoby wodne.....	16
3.1.5. Klimat.....	18
3.1.6. Zbiorowiska roślinne.....	18
3.1.7. Fauna	18
3.1.8. Powiązania przyrodnicze	19
3.1.9. Walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe gminy oraz stan ich ochrony.....	19
3.1.9.1. Osobliwości przyrody ożywionej i nieożywionej.....	19
3.1.9.2. Ochrona przyrody	20
3.1.9.3. Walory krajobrazu przyrodniczego	20
3.1.9.4. Walory krajobrazu kulturowego	20
3.2. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA OBSZARU GMINY	21
3.2.1. Stan czystości powietrza atmosferycznego	21
3.2.2. Stan czystości hydrosfery.....	22
3.2.3. Stan czystości pedosfery.....	24
3.2.4. Jakość klimatu akustycznego	24
3.2.5. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	24

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	25
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	26
5.1. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	26
5.1.1. Ochrona przyrody	26
5.1.2. Ochrona zasobów wodnych.....	28
5.1.3. Obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu	30
5.1.4. Ochrona złóż kopalin.....	31
5.1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych	31
5.1.6. Ochrona zabytków i dóbr materialnych.....	32
6. SPÓJNOŚĆ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO	32
7. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	35
7.2. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI ZMIANY STUDIUM	35
7.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEO.....	36
7.1.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ROŚLINY I ZWIERZĘTA	36
7.1.2. LUDZIE	37
7.1.3. JAKOŚĆ I ZASOBY WÓD	38
7.1.4. POWIERZCHNIA ZIEMI.....	45
7.1.5. GLEBY	45
7.1.6. KLIMAT LOKALNY.....	46
7.1.7. WARUNKI AEROSANITARNE	47
7.1.8. HAŁAS AKUSTYCZNY.....	48
7.1.9. KRAJOBRAZ	48
7.1.10. ZASOBY NATURALNE	49
7.1.1. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	49
7.1.2. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE	50
7.2. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA	50
8. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII	50

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO POWSTAŁE W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	51
9.1. Definicje i kryteria oddziaływań	51
9.2. Prognoza oddziaływań.....	52
9.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym na obszar NATURA 200054	
9.4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych	54
10. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁUYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	55
10.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko	56
10.2. Rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko....	56
10.3. Rozwiązania o charakterze kompensacyjnym.....	57
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	58
12. WSKAZANIE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PRTOGNOZY, WYNIKAJĄCYCH Z CHARAKTERU DOKUMENTU	59
13. PROPOZYCJA PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PROWADZENIA	59
14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	60
15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	61
AKTY PRAWNE:	65
BIBLIOGRAFIA	67
SPIS TABEL	68

1. WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca terenów objętych opracowaniem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska. Projekt Studium sporządzony został na podstawie uchwały Nr XIV/107/2016 z dnia 25 maja 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska. Celem dokumentu jest identyfikacja przewidywanych skutków wpływu ustaleń projektu studium na środowisko naturalne, ocena zaproponowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

1.1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Konieczność sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z zapisów art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity z dnia 9 lutego 2016 roku Dz. U. poz. 353). Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 cytowanej ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Przepisy ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) korespondują z wymaganiami Unii Europejskiej, podjętymi na poziomie międzynarodowym w dyrektywach Wspólnot Europejskich, m.in. w:

- Dyrektywie Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),

- *Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału.*

Dodatkowo podstawę prawną stanowią ustawy i rozporządzenia krajowe, m. in.:

- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z dnia 19 kwietnia 2016 roku Dz. U. z 2016 r. poz. 672),*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397 z późniejszymi zmianami),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity z dnia 15 października 2014 roku Dz. U. z 2014 r. poz. 112),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192 poz. 1883),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031),*
- *Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity z dnia 27 listopada 2014 roku Dz. U. z 2014 r. poz. 1789),*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2014 r. poz. 695 z późniejszymi zmianami),*
- *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (tekst jednolity z dnia 27 lutego 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późniejszymi zmianami),*
- *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity z dnia 9 lutego 2016 roku Dz. U. z 2016 r. poz. 290),*
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późniejszymi zmianami),*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity z dnia 21 września 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późniejszymi zmianami),*
- *Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777).*

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Głównym celem Prognozy jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie zmiany studium różnych form zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt dokumentu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska – tekst studium wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny dokumentu.

Podkreśla się, iż prognoza dotyczy nie tylko oddziaływania na środowisko, ale także wpływu otoczenia na teren, który przeznaczona jest pod określoną funkcję. Dlatego też niezbędnym elementem kompleksowej prognozy, odnoszącej się do konkretnego ustalenia studium jest ocena charakteru wpływu naturalnych (fizjograficznych) oraz antropogenicznych (głównie związanych z uciążliwą działalnością człowieka) czynników lokalizacyjnych na warunki zamieszkania i pracy.

Prognoza opracowana została zgodnie z zakresem problemowym wynikającym z *art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...*, który to precyzuje schemat formalnej i merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymagany zakres analiz i ocen. Zgodnie z procedurą zawartą w ustawie ooś, otrzymano uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości przygotowywanej prognozy oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WST I.411.14.2016.WD z dnia 31 października 2016 roku). Stosownie do zaleceń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zakres prognozy pogłębiono o zagadnienia dotyczące wpływu projektowanego dokumentu na możliwość spełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „*Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły*” (MP z 2001r. Nr 49, poz.549) wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (tj. *Dz. U. 2015 r. poz. 469 z późn. zm*). Dodatkowo należało przeanalizować i ocenić wpływ projektowanych zmian na istniejące i projektowane na terenie gminy ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi, a także należało uwzględnić ograniczenia wynikające z występowania obszaru szczególnie narażonego na kumulację azotanów w okolicy miejscowości Przegaliny Duże. Zgodnie z *art. 52 ust. 1 ww. ustawy* informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie dokumentu. Do dnia opracowania Prognozy, nie otrzymano uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości przygotowywanej prognozy oddziaływania na środowisko od Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

1.3. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Informacje uzyskane z materiałów wymienionych powyżej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na ich podstawie określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem zmiany Studium.

W prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu zmiany Studium oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. CEL I ZAKRES ZMIANY STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy/miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi podstawowe narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, w tym kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury. W projekcie dokumentu wprowadzono zmiany przeznaczenia terenu polegające na: powiększeniu strefy zabudowy mieszkaniowej zagrodowej o powierzchni ok. 16,9 ha w miejscowościach: Wiski, Walinna, Żulinki, Wólka Komarowska, Przegaliny Małe, Brzozowy Kąt; wprowadzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Komarówka Podlaska o powierzchni 2,2 ha, wprowadzenia terenów produkcyjno – usługowych w miejscowości Komarówka Podlaska i Derewiczna o powierzchni 5,95 ha; wprowadzeniu strefy inwestycyjnej jako perspektywicznej strefy rozwoju przedsiębiorczości w miejscowości Komarówka Podlaska o powierzchni 8,5 ha oraz wprowadzeniu terenów lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o

mocy powyżej 1 MW w miejscowości Komarówka Podlaska o powierzchni 5,4 ha. Dodatkowo projekt dokumentu uzupełniono o:

- wskaźniki urbanistyczne dotyczące sposobu zagospodarowania poszczególnych stref funkcjonalnych;
- uwarunkowania i wytyczne w zakresie kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym także w zakresie lokalizacji gospodarstw wysokotowarowych związanych z produkcją zwierzęcą, wytyczne w zakresie zalesiania gruntów rolnych oraz realizacji programu „małej retencji”;
- uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, w tym także wytyczne dotyczące kierunków rozwoju energetyki pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych (OZE);
- informacje dotyczące występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP);
- strefy ochrony ekspozycji, jako strefy ochrony pośredniej w sąsiedztwie obszarów objętych ścisłą ochroną konserwatorską;
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz o analizy demograficzne, środowiskowe i społeczno – ekonomiczne.

2.2. POWIĄZANIA ZMIANY STUDIUM Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Projekt zmiany Studium jest komplementarny w swoich założeniach z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym. Zapisy projektu Studium są zgodne z następującymi dokumentami:

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego**, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r. (opublikowany w Dz. Urz. Województwa Lubelskiego z 2015 r., poz.5441); priorytetami odnoszącymi się do gminy Komarówka Podlaska są:
 - ✓ w zakresie poprawy funkcjonowania środowiska naturalnego:
 - objęcie ochroną prawną obszarów chronionego krajobrazu w postaci Białkopodlaskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego w północnej części gminy - wskazuje się konieczność uszczegółowienia granic projektowanego obszaru po przeprowadzeniu audytu krajobrazowego i wynikającego z tego dokumentu wniosków nt. możliwości i celowości objęcia tą formą ochrony przedmiotowego terenu;
 - zlewnię górnej Białki oraz zlewni Rudki obejmuje się ochroną planistyczną, jako projektowany obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych;
 - ochrona planistyczna korytarzy ekologicznych, które stanowią doliny rzek Białki, Rudki i Żarnicy;
 - ochrona ostoi przyrody oraz korytarzy ekologicznych w ramach Koncepcji Lubelskiej Regionalnej Sieci Ekologicznej;

- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi – kompleksy użytków rolnych na terenie gminy Komarówka Podlaska wskazane do pilnych nawodnień;
- ✓ w zakresie dziedzictwa kulturowego i turystyki
 - gmina położona w strefie pasma kulturowego – pogranicza kulturowego, regionu architektonicznego - podlaskiego. Sanktuarium Maryjne w Kolembrodach zalicza się do najcenniejszym obiektów dziedzictwa kulturowego. Przez teren gminy z północy na południe przebiega szlak rowerowy „Wileńska trasa rowerowa” (Wilno – Lublin).
- ✓ w zakresie dziedzictwa kulturowego i turystyki
 - gmina położona w strefie pasma kulturowego – pogranicza kulturowego, regionu architektonicznego
- ✓ w zakresie gospodarki (rolnictwo i leśnictwo)
 - ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego;
- ✓ w zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej:
 - projektowana trasa ropociągu surowcowego Brody – Płock przebiegająca przez teren gminy z północy na południowy – zachód
 - uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej - gmina posiada niski wskaźnik zwodociągowania, dlatego objęta jest priorytetem w zakresie budowy i rozbudowy zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę. Z kolei ze względu na niski wskaźnik zaludnienia i rozproszoną zabudowę nie stanowi priorytetu wg KPOŚK () w zakresie budowy i rozbudowy zbiorczych systemów kanalizacyjnych.
 - uporządkowanie gospodarki odpadami - gmina przynależy do Rejonu Północno Wschodniego, dla którego lokalizację regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) wyznaczono w gminie Radzyń Podlaski.
 - rozwój sieci szerokopasmowej Polski Wschodniej w obszarze gminy
- ✓ obszary funkcjonalne
 - gmina położona w granicach wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych o znaczeniu ponadregionalnym;
 - gmina położona w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym pn. Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz – Krzna oraz gospodarki hodowlanej.
- **Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku).** Wśród strategicznych celów rozwoju województwa lubelskiego wskazują się *Restrukturyzację rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich*. Realizacja tego celu zakłada osiągnięcie celów operacyjnych dotyczących m.in.:
 1. wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich,
 2. wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną i energetyczną.

Gmina Komarówka Podlaska położona jest w następujących Obszarach Strategicznej Interwencji:

- ❖ obszary gospodarczego wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych - interwencja powinna obejmować działania zmierzające do wykorzystania potencjału obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo dla tworzenia warunków wzrostu społeczno-gospodarczego tych obszarów;
 - ❖ obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych - interwencja powinna obejmować działania mające na celu rozwiązanie problemów konfliktowych narosłych w wyniku degradacji technicznej urządzeń przeciwpowodziowych i melioracyjnych, niedoboru zbiorników niezbędnych do przetrzymywania wody, jak też niedoinwestowania gospodarki komunalnej
 - ❖ Nowoczesna wieś - obszar rozwoju gospodarki hodowlanej - interwencja powinna obejmować działania mające na celu wsparcie inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie tworzenia i rozwoju rynków hurtowych produktów rolnych, wsparcie rozwoju grup producenckich, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, zakładów branży mięsnej i mleczarskiej, wsparcie rozwoju infrastruktury gospodarki rybackiej, uzupełnienie sieć dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.
- **Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023** - celem strategicznym POŚ jest Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych.

Cele POŚ na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 dotyczą:

- poprawy jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego;
- stałej kontroli potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych;
- zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą;
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych; rozbudowa infrastruktury związanej z oczyszczaniem ścieków na obszarach wiejskich;
- optymalizacji wykorzystania zasobów kopalin oraz ograniczenie presji na środowisko w trakcie prowadzenia geologicznych prac poszukiwawczych i rozpoznawczych oraz w trakcie eksploatacji złóż kopalin;
- ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe oraz zwiększenie skali rekultywacji terenów zdegradowanych;
- ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, zapobieganie powstawaniu odpadów, zwiększenie poziomu recyklingu odpadów i przygotowania do ponownego użycia, zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie;

- zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa
- Rozwój trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, wdrożenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody;
- ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu zmiany Studium poprzez ustalenia w zakresie: gospodarowania wodami, ochronę klimatu i jakości powietrza, gospodarki wodno – ściekowej, ochrony obszarów chronionych, udokumentowanych złóż kopalin oraz szczegółowych zasad zagospodarowania terenów.

- **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2017** – realizacja ustaleń projektu zmiany jest zgodna z dokumentem, który kwalifikuje gminę do regionu Północno – Zachodniego. Dodatkowo w dokumencie zmiany Studium istotny jest zapis dotyczący prowadzenia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Komarówka Podlaska w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Adamki (gm. Radzyń Podlaski).

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU ORAZ STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.1. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO

W Prognozie przeprowadzono analizę przyrodniczą obszaru gminy, z uwagi na konieczność określenia oddziaływania poszczególnych zmian w przeznaczeniu terenu na funkcjonowanie środowiska naturalnego. W poszczególnych częściach charakterystyki obszaru odnoszono się do terenu całej Gminy Komarówka Podlaska.

3.1.1. Geologia i złoża kopalin

Gmina Komarówka Podlaska jest położona w północnej części województwa lubelskiego, w środkowo-zachodniej części Polesia Zachodniego, na pograniczu trzech jego subregionów (w hierarchizacji fizycznogeograficznej w randze mezoregionów) o nazwach: Zakłęśłość Łomaska, Równina Parczewska i Zakłęśłość Sosnowicka.

Na terenie gminy Komarówka Podlaska nie występują obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi.

Budowa geologiczna stanowi podstawowe uwarunkowanie występowania bogactw naturalnych. Gmina Komarówka Podlaska jest średnio zasobna w złoża kopalin. Sporządzany corocznie przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie bilans zasobów

kopalin informuje o aktualnie udokumentowanych (na dzień 31.12.2015) zasobach złóż i ich eksploatacji. W tabeli poniżej zestawiono złoża surowców zbilansowanych na terenie gminy Komarówka Podlaska.

Tabela 1. Udokumentowane złoża kopalin w gm. Komarówka Podlaska - stan na 31.12.2015r.

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Zasoby (w tys. ton)		Wydobycie	Pow. [ha]	Stan zagospodarowania
			geologiczne bilansowe	przem.			
1	Kolembrody	piaski i żwiry	214	-	-	1,738	eksploatacja złoża zaniechana
2	Wiski	piaski i żwiry	106	-	-	1,0	Złoże eksploatowane
3	Wiski I	piaski i żwiry	83,47	-	-	1,034	złoże rozpoznane szczegółowo
4	Żelizna	piaski i żwiry					

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Spośród w/w udokumentowanych złóż kopalin, udokumentowane złoża Kolembrody oraz Wiski posiadają wyznaczone obowiązujące tereny i obszary górnicze.

Tabela 2. Obszary i tereny górnicze gminie Komarówka Podlaska

Obszar i teren górniczy	Nr w rejestrze	Status	Położenie	Złoże
Wiski dz. 435/1	10-3/7/613	aktualny	Wiski	Wiski
Kolembrody dz. 609 - 613	10-3/3/233	zniesiony	Kolembrody	Kolembrody
Kolembrody dz. 609 – 612, 613/2	10-3/9/853	aktualny	Kolembrody	Kolembrody

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

W roku 2015 żadne z wymienionych wyżej udokumentowanych złóż kopalin nie było eksploatowane.

3.1.2. Rzeźba terenu

Centralną i południowo-zachodnią część gminy zajmuje polno - leśna Równina Parczewska, usytuowana na wysokościach kształtujących się w przedziale 150 - 160 m n.p.m. Obszar ten cechuje się naprzemiennym występowaniem płaskich wzniesień, zbudowanych z gliny morenowej i piaszczystych obniżeń. Część północno-zachodnią i północną gminy stanowi Zakłęśłość Łomaska, kraina łąkowo-leśna usytuowana na wysokościach 140 do 160 m n.p.m. Obszar stanowi piaszczystą, podmokłą i zatorfioną równinę. Południowo - wschodnia część gminy znajduje się na terenie Zakłęśłości Sosnowickiej, mezoregionu łąkowo-leśnego.

Krajobraz naturalny południowo-zachodniej części gminy stanowią niziny peryglacjalne i fluwioglacjalne. Powierzchniowo dominuje płaska wysoczyzna morenowa zbudowana głównie z piasków wodnolodowcowych (ze żwirami) i rzeczno-peryglacjalnych, rzadziej – z glin zwałowych tworzących niewielkie wzniesienia. To charakterystyczne przemienne występowanie wzniesień i obniżeń wypełnionych piaskami lub namułami torfiastymi, to cecha wyróżniająca ten region spośród innych wyodrębniających się na Polesiu Zachodnim.

Krajobraz naturalny północno-zachodniej, północnej i wschodniej części gminy przedstawia rozległa równina akumulacyjna. Obszary pozadolinne zbudowane są z piaszczysto-mułkowych osadów jeziornych i wodnolodowcowych. Na terenie gminy występują umiarkowanie korzystne warunki fizjograficzne dla posadowienia nowych budynków. Ograniczenia występują na terenach o znacznych spadkach, dotyczy to głównie doliny rzeki Białki, Zielawy, kanału Wieprz Krzna.

3.1.3. Gleby

W obszarze gminy występują gleby wytworzone z: piasków wodnolodowcowych, pyłów napływowych, glin zwałowych oraz utworów organogenicznych. W dolinach rzecznych oraz zagłębieniach bezodpływowych wykształciły się gleby bagienne.

3.1.4. Zasoby wodne

Gmina Komarówka Podlaska przynależy do regionu Polesie Lubelskie Północne, zgodnie z regionalizacją hydrograficzną T. Wilgata (1975). Jest to region cechujący się najgęstszą i najbardziej zmienioną przez człowieka siecią wodną. Przez gminę na kierunku N-S, przebiega dział wodny n-go rzędu, rozdzielający dorzecza Wisły i Bugu. Część zachodnia gminy leży w zlewni Białki (IV-go rzędu), prawobocznego dopływu Tyśmienicy, odwadniającego pogranicze Niziny Południowo-Podlaskiej i Polesia Zachodniego. Rzeka płynie na kierunku NE-SW szerokim obniżeniem, niegdyś silnie podmokłym, obecnie z gęstą siecią rowów melioracyjnych. Ponieważ niewyraźne działy wodne nie stwarzają żadnych trudności w ich przecinaniu, górna część zlewni Białki gęstą siecią rowów jest połączona z dorzeczem Krzny poprzez jej dopływ, Rudkę. W obszarze stykowym obu zlewni stosunku odpływu są skomplikowane. Na dziale wodnym w tym rejonie zbudowano zbiornik retencyjny Żelazna (akwen znajduje się na terenie gm. Drelów), należący do systemu Kanału Wieprz-Krzna. W górnym biegu Rudka, począwszy od strefy, w której bifurkuje z Białką, płynie w kierunku NE szeroką, zatofrioną doliną, o wysokości dna ok. 148 m n.p.m. Jednak jej zlewnia zajmuje na terenie gminy bardzo małą powierzchnię, bowiem niemal cała wschodnia i centralna (z Komarówką Podl.) część gminy jest odwadniana przez Żarnicę - lewoboczny dopływ Zielawy, uchodzącej do Krzny poniżej Białej Podlaskiej. Jest to rzeka, podobnie jak uprzednio wymienione, uregulowana. Płynie ku północy w obszarze płaskim, słabo wykształconą doliną, której po obu stronach towarzyszą pasy piaszczystej terasy nadzalewowej o szerokości do 1 km. W okolicy Komarówki Podl. krzyżuje się z Kanałem Wieprz-Krzna. Dział wodny Żarnicy ma fragmenty niepewne, w których bramy wodne wiążą rzekę z sąsiednimi zlewniami: Muławy - od wschodu i Rudki - od północnego zachodu. Zasoby wód powierzchniowych gminy są niewielkie. Gmina Komarówka Podlaska zalicza się do obszarów szczególnie zagrożonych suszą ze względu na gęstą sieć odwodnieniową i niewystarczającą retencję.

Zgodnie z podziałem kraju na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), obszar gminy znajduje się w obrębie 5 JCWP, granice których pokrywają się z granicami naturalnymi zlewni cieków powierzchniowych. Są to:

- **PLRW2000232664869 Żarnica** – zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych (stopień zanieczyszczenia wód spowodowanego rodzajem użytkowania gruntów w

zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych w wymaganym czasie. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód), obejmuje północną i środkową część gminy;

- **PLRW2000232664849 Muława** – niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje wschodnie obrzeża gminy;
- **PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek** - zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych (wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW), obejmuje północno – zachodnią część gminy;
- **PLRW2000232664729 Rudka** – zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych (wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP), obejmuje niewielki fragment północnej części gminy;
- **PLRW2000026642815 Kanał Wieprz-Krzna od dopł. z lasu przy Żulinkach do wypływu Danówki ze zb. Żelizna** - niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje obszar wzdłuż Kanału Wieprz – Krzna.

Dla zachowania walorów hydrograficznych zlewni (nierzadko o dużym znaczeniu dla rekreacji), w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych ustanawia się, jako formę planistycznej ochrony hydrosfery, projektowane obszary ochronne zlewni wód powierzchniowych. Z obszaru gminy do ochrony planistycznej wskazuje się: zlewnia górnej Białki oraz zlewnia Rudki, dla których należy ustalić szczegółowe zasady zagospodarowania. Gospodarowanie na terenie zlewni chronionych powinno uwzględniać:

- ochronę mokradeł, w tym dolin rzecznych oraz pozadolinnych podmokłości, bagien i torfowisk przed odwodnieniem;
- konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej;
- eliminację ognisk zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.¹

Pierwszy poziom wód czwartorzędowych o swobodnym zwierciadle wodny nawiązuje do ukształtowania terenu; w dnach dolin i obniżen utrzymuje się tuż pod powierzchnią (do głębokości 2 m), natomiast w obszarze pozadolinnym obniża się, jednak najczęściej do 5 m (jedynie w strefie wododziału zlewni Wisły i Bugu - poniżej 5 m). Ten pierwszy poziom wód czwartorzędowych w obszarze pozadolinnym utrzymuje się na płytko zalegających utworach nieprzepuszczalnych. Drugi poziom, hydraulicznie powiązany z wodami trzeciorzędowymi lub kredowymi, ma naporowe zwierciadło wody.

Zgodnie z mapą obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) obszar gminy Komarówka Podlaska niemal w całości znajduje się w obrębie zbiornika wód podziemnych –

¹ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.;

Subniecka Warszawska (GZWP nr 215). Północna część gminy (o powierzchni 10,09 km²) wchodzi w skład GZWP Nr 224 Subzbiornik Podlasie. GZWP Nr 224 proponuje się objąć ochroną według sporządzonej dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego celem zapobiegnięcia lub zahamowania procesów zanieczyszczenia wód podziemnych, zachowania ich naturalnej jakości oraz racjonalnej gospodarki wodami w ramach istniejących zasobów odnawialnych i dyspozycyjnych. GZWP Nr 215 charakteryzuje się wodami wgłębными w przeważającej części dobrze izolowanymi od zagrożeń z powierzchni terenu. W obrębie słabo rozpoznanych struktur kopalnych, lokalnie jest on pozbawiony tej izolacji, wykazując znaczne zróżnicowanie przestrzenne własności hydrogeologicznych i jakości wód. W związku z powyższym wymagana jest realizacja dokumentacji hydrogeologicznej.

Gmina Komarówka Podlaska, położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o nr 86 (północno-wschodnia i wschodnia część gminy) oraz o nr 84 (północno – zachodnia oraz zachodnia część gminy), posiadających status niezagrażonych osiągnięciem celów środowiskowych.

3.1.5. Klimat

Gmina Komarówka Podlaska znajduje się w Lubartowsko-Parczewskiej dziedzinie klimatycznej, zgodnie z regionalizacją klimatyczną W. i A. Zinkiewiczów (1975). Klimat cechuje się wysoką średnią roczną wartością wilgotności względnej powietrza (68 - 70 %), znacznymi wartościami parowania wody (860 - 900 mm w roku), stosunkowo dużymi rocznymi anomaliami temperatury powietrza (1,2 - 1,4 °C) i jednymi z największych w województwie prędkościami wiatru (średnie roczne 3,0-3,5 m/sek). Częściej niż w innych w regionach zjawiają się dni z pogodą dość mroźną, słoneczną, bez opadu (5). Region wyróżniają ponadto nieco większe liczby dni dość mroźnych bez opadu (19) oraz nieco większa częstość występowania dni przymrozkowych z pogodą umiarkowanie ciepłą, których notuje się w roku średnio 30, wśród nich 14 z dużym zachmurzeniem..

3.1.6. Zbiorowiska roślinne

Różnorodność biologiczna szaty roślinnej w gminie wynika z warunków siedliskowych kształtowanych przez rzeźbę terenu, stosunki wodne oraz mikroklimat. Charakterystycznym akcentem krajobrazu roślinnego mezoregionu są łąki, torfowiska i bagna. Na obszarach leśnych dominują typy siedliskowe borowe (bór świeży i bór mieszany świeży). Mniejszą powierzchnię zajmują wilgotne siedliska borowe (bór wilgotny i bór bagienny) oraz las mieszany. W składzie gatunkowym drzewostanów przeważa sosna pospolita z domieszką dębu (do 13,5 % udziału w składzie gatunkowym lasów mieszanych). Na terenie gminy wyróżnia się kilka podstawowych typów siedlisk przyrodniczych, tj.: zbiorowiska wodne i szuwarowe, łąkowo – pastwiskowe, leśne i zaroślowe oraz synantropijne.

3.1.7. Fauna

Stosunkowo duża różnorodność siedlisk (bagna, podmokłe bądź przesuszone łąki, lasy, zagajniki i pola, głównie w układach drobnoprzestrzennych) i tym samym żerowisk, sprawia, że fauna jest zróżnicowana pod względem gatunkowym. Jednak tylko awifauna wykazuje

walory o randze międzynarodowej. Najwięcej gatunków ptaków wodnoblotnych, występuje w rejonie z wilgotnymi biotopów przy miejscowości Żelizna.

3.1.8. Powiązania przyrodnicze

Największe predyspozycje do kształtowania powiązań przyrodniczych mają tereny związane z dolinami rzek. W systemie przyrodniczym gminy najważniejszą rolę odgrywają:

- ✓ doliny rzek Białki, Rudki i Żarnicy – obszar o znaczeniu ponadregionalnym – fragment dolin rzeki Białki i Rudki predestynowany do objęcia ochroną w postaci Białkopodlaskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, łącząc projektowane obszary chronionego krajobrazu, Tyśmienicki z Białkopodlaskim. Zwraca się uwagę, iż w dolinie rzeki Białki, znajduje się zbiornik Żelizna, przylegający bezpośrednio do granicy gminy Komarówka, który z uwagi na miejsca szczególnego nagromadzenia występowania cennych gatunków roślin i zwierząt, stanowi węzeł ekologiczny;
- ✓ Kanał Wieprz – Krzna.

Duże znaczenie posiadają kompleksy leśne, które cechują się urozmaiconym składem gatunkowym drzewostanów. W krajobrazie rolniczym, kompleksy leśne stanowią matecznik dla wielu gatunków, a także spełniają rolę obszarów węzłowych, zasilając w gatunki tereny rolne, szczególnie w przypadku jego wzbogacenia przez gatunki wodne. Największe kompleksy leśne w gminie Komarówka Podlaska występują w północnej części gminy w okolicy miejscowości Żelizna.

3.1.9. Walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe gminy oraz stan ich ochrony

O walorach przyrodniczych i krajobrazowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (lasy i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

3.1.9.1. Osobliwości przyrody ożywionej i nieożywionej

Przynależność fizycznogeograficzna gminy świadczy o bogatej przyrodzie ożywionej i nieożywionej, mimo zaawansowanego procesu przekształceń środowiska, głównie w skutek melioracji wodnych. Doliny rzek Białki, Rudki i Żarnicy przepływających przez gminę Komarówka Podlaska współtworzą korytarz ekologiczny o randze krajowej o nazwie „Dolina Krzny”, wyznaczony w ramach Polskiej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL).

Atrakcyjność krajobrazową, florystyczną i faunistyczną zwiększa znacznie rozdrobnienie pól, doliny niewielkich cieków oraz lokalnie podmokłe i zabagnione obniżenia terenowe. Krajobraz rolniczy gminy zasługuje na uwagę, z punktu widzenia walorów ornitofauny. Ze względu na zajmowane siedlisko w krajobrazie wyodrębnia się następujące grupy ptaków: osiedli wiejskich, pól uprawnych, łąk i pastwisk, zadrzewień śródpolnych. W odniesieniu do przyrody nieożywionej w grupie osobliwości z pewnością wymienić należy wąwozy lessowe.

3.1.9.2. Ochrona przyrody

Na terenie gminy nie występują obszary tworzące krajowy system obszarów chronionych. Niemniej jednak występują formy ochrony przyrody chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Są nimi:

- użytki ekologiczne (śródlądne oczka wodne i mokradła) zlokalizowane w:
 - Leśnictwie Komarówka w oddziałach: 1886, 1986, 201j, 206g, 206f, 207h, 212c, 270f, 271d, 272g, 273g, 285h i 286b - na łącznej powierzchni 30,40 ha;
 - Leśnictwie Żelizna w oddziałach: 189d, 192c, 196i, 197df, 198j, 203h, 209b, 203d, 204c, 208j, 213a, 217d, 220i, 221b, 222c, 208g, 223d, 223k, 226j, 227g, 227j, 231h, 233d, 235a, 235g, 236a, 237i, 238d, 239C 239Ł, 240d, 240h, 244d, 244Ab, 244C 242c, 243h, 243m, 245b, 245c - na łącznej powierzchni 63,48 ha.
- 12 pomników zlokalizowanych w:
 - Leśnictwie Żelizna (4 szt. pojedynczych drzew);
 - w parku zabytkowym w Przegalinach Dużych (3 szt. pojedynczych drzew);
 - Leśnictwie Żelizna (2 pary drzew);
 - w parku w Żeliźnie (1 para drzew);
 - Leśnictwie Żelizna (2 grupy drzew)

3.1.9.3. Walory krajobrazu przyrodniczego

Niezależnie od długotrwałej antropopresji jakiej poddawane jest środowisko przyrodnicze gminy (dotyczy zwłaszcza melioracji wodnych, rozwoju rolnictwa i osadnictwa), cechuje się ono nadal dużymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi.

Pod względem wartości przyrodniczych na uwagę zasługuje północna część gminy, w tym lasy w rejonie miejscowości Żelizna. Jest to kraina leśno – łąkowo - bagienna. W lasach dominują grądy (Tilio-Carpinetum - często z udziałem klonu, jaworu i lipy drobnolistnej) oraz bory świeże (Peucedano-Pinetum i Leucobryo-Pinetum). W ekosystemach leśnych występuje wiele rzadkich gatunków leśnych, m. in.: podkolan biały i zielonawy oraz kilka gatunków turzyc. Duża różnorodność zbiorowisk roślinnych panuje w dolinach rzek Zielawy i Białki. Występują w nich zarówno siedliska eutroficzne i wilgotne, jak i suche oraz mezotroficzne. Z roślin rzadkich występują: ożanka czosnkowa, zawciąg, czosnek kątowaty.

3.1.9.4. Walory krajobrazu kulturowego

Krajobrazem kulturowym jest przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji, jak również elementy przyrodnicze. W granicach omawianego obszaru, w grupie cennych elementów krajobrazu kulturowego można spotkać:

- ✓ zabytki architektury sakralnej oraz cmentarze;
- ✓ murowane przydrożne kapliczki na terenie całej gminy;
- ✓ zespoły podworsko – folwarczne;
- ✓ stanowiska archeologiczne na terenie całej gminy.

W strukturze przestrzennej krajobrazu kulturowego gminy dominującą formą osadnictwa jest rzędowy układ zabudowy, skupiający zabudowę mieszkalną wzdłuż głównej osi komunikacyjnej. Centra największych miejscowości gminy cechują się zwartością zabudowy, mniejsze natomiast zabudową rozproszoną. Z punktu widzenia ładu przestrzennego występowanie zabudowy rozproszonej jest postrzegane negatywnie. Z kolei przy monotonnym krajobrazie wiejskim gminy, taki krajobraz umożliwia ekspozycję atrakcyjnych widokowo krajobrazów, zarówno antropogenicznych jak i przyrodniczych.

Na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. poz. 1446 z późn. zm.) na terenie gminy ochroną objęte są obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty umieszczone w wojewódzkiej i gminnej ewidencji dóbr kultury. Są to:

- ✓ obiekty wpisane do rejestru zabytków:
 - zespół dworsko – parkowy w Żeliźnie;
 - zespół pałacowo – parkowy w Przegalinach Dużych;
 - Zespół Kościoła p.w. Opieki NMP w Przegalinach Dużych;
 - Zespół Kościoła p. w. Najświętszego Serca Jezusowego w Komarówce Podlaskiej;
 - Zespół Kościoła p. w. Nawiedzenia NMP w Kolembrodach;
 - Kaplica cmentarna w Brzezinach
 - Cmentarz wojenny z 1915 r. w Wólce Komarowskiej.

3.2. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA OBSZARU GMINY

3.2.1. Stan czystości powietrza atmosferycznego

Brak punktów pomiarowych oraz sieci monitorujących stężenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie gminy Komarówka Podlaska utrudnia ocenę jakości powietrza. Źródła informacji na temat jakości powietrza pochodzą głównie z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie. Na terenie gminy tło zanieczyszczeń powietrza kształtują źródła naturalne i antropogeniczne. Źródła naturalne mają główny udział w opadzie pyłu. Są nimi: pola uprawne (z których wywiewany jest pył, w tym pył lessowy, który powstaje w wyniku erozji wietrznej wierzchowin, szczególnie silnej w okresie długotrwałej suszy letniej), roślinność (źródło pyłków roślinnych, których stężenie w powietrzu nasila się w porze kwitnienia traw i drzew) oraz drogi (z których wskutek ruchu samochodowego jest porywany pył). Wśród antropogenicznych źródeł zagrożenia powietrza wymienia się:

- ✓ lokalne punktowe źródła zanieczyszczeń (paleniska domowe, małe kotłownie), emitujące pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla;
- ✓ transport, emitujący tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz metale ciężkie.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest transport – jego oddziaływanie skupione jest wzdłuż tras komunikacyjnych przebiegających przez gminę. Najbardziej szkodliwe dla czystości powietrza są zanieczyszczenia powodowane przez ciężki ruch samochodowy na drodze krajowej nr 63, biegnącej po obrzeżach południowej części gminy oraz na drodze wojewódzkiej nr 813, łączącej Międzyrzec Podlaski z Parczewem.

Obszar gminy charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter terenu stanowiącego przedmiot analizy, ale również brak przemysłu, który stanowiłby źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne (na terenie gminy zlokalizowane są głównie zakłady usługowe).

3.2.2. Stan czystości hydrosfery

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w wiejskich jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. Zgodnie z nową metodyką badań jakości wód wynikającą z założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej, ocenę stanu ekologicznego jednolitych części rzek województwa lubelskiego sporządzono w oparciu o *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 258, poz. 1550)* oraz o *Rozporządzenie Ministerstwa Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. poz. 1558)*. Na obszarze gminy Komarówka Podlaska, rzekami objętymi stałym monitoringiem jakości wody są rzeki: Białka, Rudka, Żarnica oraz Kanał Wieprz - Krzna. Oceny stanu/potencjału ekologicznego dla wymienionych JCWP wykonano w 2014 (Rudka, Żarnica) oraz w 2015 roku (Białka, KWK). W przypadku wszystkich rzek punkty pomiarowo – kontrolne znajdowały się poza granicami gminy Komarówka Podlaska.

W obrębie JCWP Rudka (PLRW2000232664729) jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Wólce Plebańskiej (gm. Biała Podlaska). Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych - umiarkowany,
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły.

W obrębie JCWP Żarnica (PLRW2000232664869) jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Dokudowie (gm. Biała Podlaska). Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych - dobry,
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – dobry,

W obrębie JCWP Białka od źródeł spod Turowa Niwek (PLRW200019248529) jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Paszkach (gm. Radzyń Podlaski). Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych - umiarkowany,
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły.

W obrębie JCWP Kanał Wieprz – Krzna od dopływu z lasu przy Żulinkach do wypływu Danówki ze zbiornika Żelizna (PLRW2000026642815) jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Paszkach (gm. Radzyń Podlaski). Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych - umiarkowany,
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły.

Dodatkowo, przedmiotowe JCWP poddane zostały ocenie zagrożenia eutrofizacją. Spośród JCWP znajdujących się w obrębie gminy, jedynie JCWP Kanał Wieprz – Krzna od dopływu z lasu przy Żulinkach do wypływu Danówki ze zbiornika Żelizna nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych i jest wrażliwa na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

W Programie gospodarowania wodami dorzecza Wisły, JCWP Rudka, JCWP Żarnica oraz JCWP Białka od źródeł spod Turowa Niwek, wskazane zostały jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Gmina Komarówka Podlaska, położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o nr 86 (północno-wschodnia i wschodnia część gminy) oraz o nr 84 (północno – zachodnia oraz zachodnia część gminy). JCWPd 84 oraz JCWPd 86 charakteryzują się znaczną nadwyżką zasobów wód podziemnych w odniesieniu do wielkości poboru, wynoszącego mniej niż 6% wielkości zasobów. Na obszarze obu JCWPd nie występują zanieczyszczenia wód podziemnych. Są to wody dobrej jakości, wymagają na ogół prostego uzdatniania. Gmina Komarówka Podlaska objęta jest monitoringiem wód podziemnych. W 2014 roku badania jakości wód prowadzono w ramach monitoringu operacyjnego. W miejscowości Komarówka Podlaska w studni kopanej przeprowadzona ocena wykazała, iż wody osiągnęły II klasę jakości. Jedynie w przypadku żelaza odnotowano III klasę jakości, co jest efektem naturalnych procesów bądź też słabego oddziaływania antropogenicznego. W latach 2010 i 2012 dokonano oceny stanu chemicznego oraz stanu jednolitych części wód. Ocena stanu chemicznego JCWPd 84 i 86 przeprowadzona w latach 2010 i 2012 wykazuje, iż wody tych JCWPd cechują się dobrym stanem chemicznym. Obie jednostki określone zostały jako niezagrożone w Planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły. Obecnie trwa procedura legislacyjna projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły Według projektu Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, gmina Komarówka Podlaska znajduje się w obrębie 2 jednostek planistycznych JCWPd67 oraz JCWPd75, posiadających status niezagrożonych osiągnięciem celów środowiskowych.

Na terenie gminy wyznaczony został obszar szczególnie narażony (OSN) – Przegaliny Duże. W 2015 roku przeprowadzono ocenę jakości płytkich wód gruntowych w studniach kopanych w 4 punktach pomiarowych znajdujących się w granicach OSN Przegaliny Duże. Na terenie przedmiotowego OSN, azotany mieściły się w zakresie od 13,7 do 195,2 mg/l, przy średniej z lat 2004 – 2015 wynoszącej 110,8mg/l. Najwyższe wyniki odnotowano w miejscowości Przegaliny Duże, najniższe zaś w miejscowości Derewiczna. Zadania realizowane na terenie wyznaczonych OSN mają na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Na

terenie OSN Przegaliny Duże obserwuje się powolny spadek stężeń azotanów w płytkich wodach gruntowych, co jest niewątpliwie efektem realizacji programu działań na OSN.

3.2.3. Stan czystości pedosfery

Na terenie gminy, największe zagrożenie dla jakości gleb, stwarza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Dodatkowo gleby w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń komunikacyjnych tj.: metale ciężkie, chlorki i fenole. Do takich tras zaliczyć należy: drogę krajową nr 63, dodatkowo drogę wojewódzką nr 813. Na terenie gminy obserwuje się dominację gleb kwaśnych. Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów.

3.2.4. Jakość klimatu akustycznego

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Głównym źródłem hałasu na przedmiotowym terenie jest ruch komunikacyjny odbywający się drogą krajową nr 63, drogą wojewódzką nr 813, drogami powiatowymi oraz gminnymi. Do tras o największym natężeniu ruchu, a tym samym emitujących największe poziomy hałasu zalicza się drogę krajową nr 63. Gmina Komarówka Podlaska nie jest objęta monitoringiem hałasu. Z uwagi na fakt, iż na przedmiotowym terenie nie ma zlokalizowanych uciążliwych zakładów przemysłowych nie występują tu większe zanieczyszczenia klimatu akustycznego związane z działalnością tego sektora gospodarczego. .

3.2.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Najpowszechniejszymi sztucznymi źródłami pól elektromagnetycznych występującymi w środowisku są:

- ✓ linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;
- ✓ instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Gmina Komarówka Podlaska w 2013 roku została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego wyniosła 0,10 V/m i była zdecydowanie niższa od wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m.

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

W przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będącego przedmiotem niniejszej prognozy, zagospodarowanie terenu odbywać się będzie na podstawie ustaleń obowiązującego Studium. Wyznaczone w projekcie zmiany Studium tereny pod przyszłe inwestycje są terenami użytkowymi rolniczo o glebach w których dominuje IV kl. bonitacji, sporadycznie występuje III i VI. Przewiduje się, że przy braku realizacji planowanych inwestycji grunty te pozostaną w dalszym ciągu w użytkowaniu rolniczym, przy czym te o słabszej jakości gleb mogą wypadać z produkcji rolniczej i w sposób naturalny pokrywać się drzewostanem właściwym dla danego siedliska, bądź mogą być systemowo zalesiane.

Wyznaczona w obowiązującym Studium strefa rozwoju osadnictwa nie została w pełni wykorzystana. Istnieje spora rezerwa terenu w postaci niezabudowanych enklaw przeznaczonych na cele inwestycyjne. Powiększenie strefy osadniczej podyktowane jest względami głównie społecznymi i wiąże się z konkretnymi potrzebami inwestycyjnymi mieszkańców gminy, o ile nie są sprzeczne z uwarunkowaniami środowiskowymi. Ponieważ potrzeby te generują rozwój gospodarczy gminy, więc nie zrealizowanie tych ustaleń należałoby ocenić negatywnie.

Odstąpienie od realizacji planowanej perspektywicznej strefy rozwoju przedsiębiorczości, nie spowoduje żadnych zmian w środowisku naturalnym. Grunty te pozostaną w dalszym ciągu w użytkowaniu rolniczym.

Odstąpienie od realizacji ustalenia dotyczącego dopuszczenia terenów lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW, nie spowoduje żadnych zmian w środowisku. Realizacja tego typu przedsięwzięć ma na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez wprowadzenie systemów energii odnawialnej.

Odstąpienie od realizacji projektu zmiany Studium, w zakresie ustalenia kryterium lokalizacyjnych dla gospodarstw wysokotowarowych, będzie powodować dalsze konflikty przestrzenne pomiędzy zabudową mieszkaniową a gospodarstwami specjalizującymi się w hodowli zwierząt o dużej obsadzie zwierząt.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

5.1. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH

W procesie planistycznym, dotyczącym możliwości realizacji inwestycji komercyjnych, mieszkaniowych, przemysłowych, przeanalizowano szereg zagadnień, które mogłyby stanowić kwestie problematyczne z punktu widzenia realizacji projektowanych zmian Studium. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju i charakter projektowanych funkcji, skoncentrowano się na następujących tematach, mogących stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska.

5.1.1. Ochrona przyrody

Na terenie gminy Komarówka Podlaska ochroną pomnikową objęto 7 drzew, 3 pary drzew oraz 2 grupy drzew. Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium powinna uwzględniać zakazy w stosunku do pomników przyrody, a mianowicie:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleb;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub wodnej;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposoby użytkowania ziemi.

W obszarze analizy utworzono 18 użytków ekologicznych. Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium powinna uwzględniać zakazy w stosunku do użytków ekologicznych, które są takie same jak w przypadku pomników przyrody.

Na obszarze gminy Komarówka Podlaska, występują gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną prawną. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Na terenie objętym opracowaniem spotkać można: brzozę niską, kruszynę pospolitą, bagno zwyczajne, grążela żółtego, grzybienia białego. Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium musi uwzględniać zakazy, ustanowione w stosunku do chronionych roślin i zwierząt w przepisach odrębnych, w

tym w ustawie o ochronie przyrody oraz w rozporządzeniach w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz zwierząt. W przypadku gatunków roślin niezbędne jest podjęcie działań chroniących te stanowiska poprzez wprowadzenie zakazów tj.:

- zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- niszczenia ich siedlisk;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych oraz niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt wprowadza się zakazy:

- ✓ umyślnego zabijania;
- ✓ umyślnego okaleczania i chwytania;
- ✓ transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- ✓ umyślnego niszczenia ich jaj;
- ✓ niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- ✓ niszczenia ich gniazd;
- ✓ niszczenia ich mrowisk, nor, lęgówisk, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- ✓ wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj.

Północna część Gminy, cechuje się wybitnymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, predestynującymi ten obszar do objęcia go ochroną prawną w formie Białkopodlaskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W granicach gminy obszar ten obejmuje doliny rzek Białki i Rudki oraz kompleks leśny w okolicach miejscowości Żelizna. Zasięg terytorialny projektowanego obszaru jest rekomendacją wynikającą z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego (2015), który może zostać zmieniony, po przeprowadzeniu audytu krajobrazowego i wynikającego z tego dokumentu wniosków nt. możliwości i celowości objęcia tą formą ochrony przedmiotowego terenu. Do czasu ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu i sprecyzowania, tym samym zasad zagospodarowania, , tereny przewidziane do objęcia tą formą ochrony, obejmuje się ochroną planistyczną, polegającą w szczególności na:

- szczególnej dbałości o estetykę krajobrazu, szczególnie krajobrazu dolin rzecznych i naturalnych ekosystemów,
- dbałości o harmonię użytkowania gospodarczego z wartościami przyrodniczo-krajobrazowymi,
- wymogu zachowania przestrzennej zwartości oraz przestrzennych powiązań pomiędzy obszarami o wysokiej aktywności biologicznej.

Przez gminę z północnego – wschodu przepływają w kierunku południowo – zachodnim rzeki Białka i Rudka. Dodatkowo na kierunku północy – wschód - południe płynie rzeka Żarnica, zaś na kierunku północ – południe przebiega Kanał Wieprz – Krzna (KWK). Doliny rzek jak i sam KWK, stanowią korytarze ekologiczne, które obejmuje się ochroną planistyczną ustanawiając wymóg zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej, poprzez:

- ✓ zakazu szczelnej obudowy korytarzy pasmami osadniczymi;

- ✓ zakazu tworzenia barier przegradzających pasmo korytarza z wyjątkiem niezbędnych inwestycji infrastruktury komunikacyjnej i technicznej;
- ✓ zakaz przekształcania terenów łąk w grunty orne;
- ✓ obowiązek prowadzenia fitomelioracji terenów rolnych (zadrzewień i zakrzewień);
- ✓ obowiązek wykaszania łąk dla ochrony przed sukcesją leśną.

5.1.2. Ochrona zasobów wodnych

Zlewnie wód powierzchniowych chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z dnia 19 kwietnia 2016 roku, Dz. U. 2016, poz. 672)* polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód, o czym mówi *art. 98 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.

Obszar objęty projektem zmiany Studium znajduje się w obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych o nazwie Niecka Mazowiecka. Obrzeża północnej części gminy znajdują się w obrębie GZWP Nr 224 Subzbiornik Podlasie, zajmując 10,09 km² powierzchni gminy. Natomiast południowa część gminy położona jest w obszarze GZWP Nr 215 Subniecka Warszawska. GZWP Nr 224 proponuje się objąć ochroną według sporządzonej dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego celem zapobiegnięcia lub zahamowania procesów zanieczyszczenia wód podziemnych, zachowania ich naturalnej jakości oraz racjonalnej gospodarki wodami w ramach istniejących zasobów odnawialnych i dyspozycyjnych. Projekt ochrony GZWP Nr 224 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla GZWP Nr 224 nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Niemniej jednak realizacja ustaleń projektu zmiany Studium na obszarze GZWP Nr 224 w północnej części gminy, wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w *Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego GZWP Nr 224 (Subzbiornik Podlasie)*. Pozostała część gminy znajduje się w obrębie GZWP Nr 215, który cechuje się wodami wgłębnyymi w przeważającej części dobrze izolowanymi od zagrożeń z powierzchni terenu. W obrębie słabo rozpoznanych struktur

kopalnych, lokalnie jest on pozbawiony tej izolacji, wykazując znaczne zróżnicowanie przestrzenne własności hydrogeologicznych i jakości wód.

Na terenie gminy, eksploatowane jest 1 ujęcie wód głębinowych w miejscowości Komarówka Podlaska. Ujęcie posiada wyznaczoną zgodnie z *ustawą Prawo wodne* strefę ochrony bezpośredniej ujęcia wody, w obrębie którego zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły* (MP 2011 Nr 49, poz. 549), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Zgodnie z *art. 13 ust. 7 RDW*, plany gospodarowania wodami muszą być poddawane przeglądowi i uaktualnianie najpóźniej w ciągu 15 lat, licząc od wejścia w życie przytoczonej powyżej Dyrektywy, czyli do 22 grudnia 2015 roku, a następnie aktualizowane co 6 lat. Aktualizacja planów gospodarowania wodami jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych oraz powszechnym charakterem Planu gospodarowania wodami. **Obecnie trwa procedura legislacyjna projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.** Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl *art. 38j ustawy Prawo wodne*, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jeżeli:

- ✓ podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- ✓ przyczyny zmian i działań, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- ✓ zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Obszar gminy znajduje się w obrębie 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), z których według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2011 roku,

aż 3 są zagrożone derogacją². Są to: **PLRW2000232664869 Żarnica**, obejmująca północną i środkową część gminy; **PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek**, obejmująca północno – zachodnią część gminy oraz **PLRW2000232664729 Rudka** obejmująca niewielki fragment północnej części gminy. Należy w tym miejscu wyraźnie podkreślić, iż według projektu Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, wszystkie JCWP o kodach: PLRW2000232664869 Żarnica; PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek oraz PLRW2000232664729 Rudka posiadają status niezagrażonych osiągnięciem celów środowiskowych.

Gmina Komarówka Podlaska położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o nr 86 (północno-wschodnia i wschodnia część gminy) oraz o nr 84 (północno – zachodnia oraz zachodnia część gminy), według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły z 2011. JCWPd o nr 86 oraz nr 84 określone zostały jako niezagrażone osiągnięciem celów środowiskowych w *Planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły*.

5.1.3. Obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu

W związku z realizacją tzw. *Dyrektywy Azotanowej*, Dyrektor RZGW w Warszawie określa i weryfikuje co 4 lata wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych i obszary szczególnie narażone (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. Dyrektor RZGW ustanawia także programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych, *zgodnie z art. 43 ust. 3 i 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne*. W granicach gminy Komarówka Podlaska, za wody zanieczyszczone związkami azotu ze źródeł rolniczych uznaje się wody podziemne w obszarach zasilania studni w miejscowościach Przegaliny Duże, Brzeziny oraz Derewiczna o powierzchni równej 50,29km² (zgodnie z *Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Nr 6/2012 z dnia 12 października 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z dnia 16 października 2012 r., poz. 3007)*). Wyznaczenie w granicach gminy OSN oznacza, iż znaczącym źródłem zanieczyszczenia na terenie gminy jest rolnictwo. W związku z powyższym wszelka działalność rolnicza na obszarze OSN powinna uwzględniać program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł, *zgodnie z Rozporządzeniem Nr 1/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Czerniejówka, Kanał Żmudzki, Kuraszew, Przegaliny Duże i Uherka*). Program działań ma na celu zapobieganie pogorszeniu stanu wód oraz poprawę stanu, w których pogorszenie już nastąpiło poprzez:

- przestrzeganie okresów, dawek i sposobów nawożenia;
- właściwe magazynowanie nawozów naturalnych, pasz soczystych oraz postępowanie z odciekami
- przestrzeganie zasad nawożenia pól na terenie o dużym nachyleniu oraz w pobliżu cieków

² derogacja – odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych

- ograniczenie stosowania nawozów na glebach podmokłych, zalanych, zamrzniętych, pokrytych śniegiem.

5.1.4. Ochrona złóż kopalin

Ochronę zasobów kopalin określają przepisy *ustawy Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2016, poz. 1131)*. Ma ona na celu zabezpieczenie dostępności tych zasobów w celu ich gospodarczego wykorzystania w przyszłości. Rozwój eksploatacji złóż winien być uwarunkowany ochroną środowiska jak i całego złoża poprzez:

- prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem racjonalnego ich wykorzystania;
- stosowanie technologii zapewniających ograniczenie ujemnych skutków eksploatacji złoża na środowisko naturalne;
- przeciwdziałanie degradacji ziemi i krajobrazu poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

W granicach obszaru objętego opracowaniem występują kopaliny objęte prawem własności nieruchomości gruntowej. Są to złoża piasków i żwirów: „Kolembrody”, „Wisłki”, „Wisłki I” oraz „Żelazna”. Złoża „Wisłki” oraz „Kolembrody” posiadają wyznaczone obszary i tereny górnicze, których granice pokrywają się ze sobą, co oznacza, iż zasięg wpływu robót górniczych nie wykracza poza przestrzeń, w której prowadzi się wydobywanie.

5.1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

Zgodnie z *ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 909 z późn. zm.)*, lasy występujące na terenie gminy podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne. W myśl zapisów art. 3.2 *ww. ustawy*, w Studium należy zapewnić ochronę gruntów leśnych, do której należy w szczególności:

- ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne;
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstających wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W granicach gminy do ochrony wskazuje się fragmenty lasów jako „lasy ochronne” na podstawie *ustawy o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 2100 z późn. zm.)*. Są to lasy wodochronne, mające wpływ na regulację stosunków hydrologicznych w zlewniach i na obszarach wododziałów. Do statusu lasów wodochronnych wskazuje się przyrzeczne fragmenty lasów państwowych i prywatnych w dolinie rzeki Żarnicy. W obrębie tych lasów konieczne jest podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Realizacja ustaleń zmiany Studium powinna uwzględniać zasady prowadzenia gospodarki leśnej w tych lasach, które powinny być prowadzone w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone. Szczegółowe sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w w/w lasach, zostaną określone w akcie prawnym o uznanie ich za ochronne

Gmina Komarówka Podlaska jest typową gminą rolniczą. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia terenu na cele nierolnicze w obszarze opracowania podlegają grunty rolne o najwyższych wartościach produkcyjnych (III klasa bonitacyjna) oraz gleby organiczne. Udział gleb chronionych klasy III jest niewielki, ok. 11%. Gleby organiczno – mineralne zajmują niewielkie powierzchnie, koncentrację których obserwuje się w dolinach rzek i cieków wodnych. W obszarze analizy nie wprowadza się zabudowy kubaturowej w obrębie tych obszarów.

5.1.6. Ochrona zabytków i dóbr materialnych

Najcenniejsze zasoby dziedzictwa kulturowego gminy Komarówka Podlaska zostały wpisane do rejestru zabytków i są to:

- zespół dworsko – parkowy w Żeliźnie;
- zespół pałacowo – parkowy w Przegalinach Dużych;
- Zespół Kościoła p.w. Opieki NMP w Przegalinach Dużych;
- Zespół Kościoła p. w. Najświętszego Serca Jezusowego w Komarówce Podlaskiej;
- Zespół Kościoła p. w. Nawiedzenia NMP w Kolembrodach;
- Kaplica cmentarna w Brzezinach
- Cmentarz wojenny z 1915 r. w Wólce Komarowskiej.

Wszelkie prace inwestycyjne w obrębie w/w obiektów, w zakresie zmiany w jego bryle i układzie przestrzennym, wymagają uzgodnienia z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (LWKZ), zgodnie z przepisami prawa (art. 39 ust. 3 ustawy Prawo budowlane [tekst jednolity Dz. U.2016, poz. 290 oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1446 z późn. zm.]).

6. SPÓJNOŚĆ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO

Opracowanie projektu zmiany Studium, wymaga uwzględnienia zasad, priorytetów i celów wyznaczonych przez dokumenty o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Istotne jest to, iż wymagania krajowe w znacznej mierze są spójne z wymaganiami ustanowionymi przez Unię Europejską, czy też organizacje międzynarodowe.

Tabela 3. Ocena spójności projektu zmiany Studium z celami społeczno – gospodarczymi i ochrony środowiska w dokumentach strategicznych rangi międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej

Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu zmiany Studium	Rozwiązania projektu zmiany Studium znaczące dla realizacji celów
EPRP stanowi ramy dla politycznych strategii sektorowych mających wpływ na rozwój przestrzenny państw członkowskich, a jej głównym celem jest przyczynianie się do zrównoważonego i trwałego rozwoju terytorium europejskiego.	<p>Projekt zmiany Studium pozytywnie odpowiada na jeden z trzech celów EPRP, tj. ostrożne zarządzanie zasobami przyrodniczymi i dziedzictwem kulturowym poprzez ustalenia dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zasad ochrony przyrody (uwzględnienie obszarów przyrodniczych objętych ochroną: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, korytarz ekologiczny doliny rzeki Białka, Rudka i Żarnica, projektowane Białkopodlaski OChK) ✓ zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej (objęcie ochroną obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków oraz wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także stanowisk archeologicznych) ✓ zasad ochrony środowiska (nakaz oszczędnego korzystania z terenu).
Strategia Lizbońska oraz Strategia Goeteborska	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu zmiany Studium	Rozwiązania projektu zmiany Studium znaczące dla realizacji celów
Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym glebami i przestrzenią	Do projektu zmiany Studium można odnieść w pozytywnym sensie jeden z celów strategicznych obu strategii (Lizbońskiej i Goeteborskiej), jakim jest odpowiedzialne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym glebami i przestrzenią, ponieważ koncentrowanie zabudowy w miejscowościach gminy, sprzyja realizacji tego celu.
Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu zmiany Studium	Rozwiązania projektu zmiany Studium znaczące dla realizacji celów
Decyzja nr 1600/2002 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustala przede wszystkim zadania i obszary priorytetowe w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeciwdziałania zmianie klimatu, ➤ działania w sprawie przyrody i różnorodności biologicznej, ➤ działania w sprawie środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia, ➤ działania w sprawie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami, ➤ działania w sprawie zagadnień międzynarodowych. 	<p>Spójność obu dokumentów przejawia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ w odniesieniu do przyrody – uwzględnienie obszarów objętych ochroną: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, korytarz ekologiczny doliny rzeki Białka, Rudka i Żarnica, projektowany Białkopodlaski OChK; ✓ w odniesieniu do środowiska naturalnego - dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej a także w granicach OSN wskazuje konieczność uwzględniania programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów OSN, którego celem jest zapobieganie pogorszeniu stanu wód, a także poprawa stanu wód, w których pogorszenie już nastąpiło. ✓ w sprawie zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami - dążeniem do stosowania właściwych technologii recyklingu i przetwarzania odpadów (zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017”).
Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu	Rozwiązania projektu zmiany Studium znaczące dla realizacji

<i>zmiany Studium</i>	celów
Celem Konwencji jest ochrona dziedzictwa archeologicznego, obejmującego struktury, konstrukcje, zespoły budowlane, eksploatowane tereny, przedmioty, zabytki innego rodzaju, jak również ich otoczenie znajdujące się na ziemi lub pod wodą.	Spójność dokumentu przejawia się oznaczeniem stanowisk archeologicznych oraz ich ochroną zgodnie z przepisami <i>ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami</i> .
Europejska Konwencja Krajobrazowa	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu <i>zmiany Studium</i>	Rozwiązania projektu <i>zmiany Studium</i> znaczące dla realizacji celów
Głównym celem jest współpraca państw na rzecz propagowania ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i ludzkich.	Zapisy projektu <i>zmiany Studium</i> są spójne z tym dokumentem, co przejawia się ograniczeniem zmian w zagospodarowaniu na obszarach objętych ochroną prawną (gleby chronione, lasy, złoża kopalin). Realizacja ustaleń <i>zmiany Studium</i> przyczyni się do zintegrowania krajobrazu z lokalną polityką środowiskową, gospodarczą oraz w zakresie planowania urbanistycznego.
Konwencja o różnorodności biologicznej	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu <i>zmiany Studium</i>	Rozwiązania projektu <i>zmiany Studium</i> znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona różnorodności, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.	Zapisy projektu <i>zmiany Studium</i> są spójne z tym dokumentem dzięki: <ul style="list-style-type: none"> zachowaniu leśnego użytkowania obszarów leśnych oraz ochrona zasobów leśnych.
Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu <i>zmiany Studium</i>	Rozwiązania projektu <i>zmiany Studium</i> znaczące dla realizacji celów
<p>Kierunki działań systemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska; ✓ aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym. <p>Do najważniejszych wyzwań zalicza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ochronę zasobów naturalnych; <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona przyrody; ▪ racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi; ✓ poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego 	<p>Procedura tworzenia dokumentu planistycznego, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wpisuje się w realizację dwóch spośród siedmiu kierunków działań systemowych przyjętych w PEP, jakimi są: udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska oraz ekologizacja planowania przestrzennego (wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na etapie sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy).</p> <p>Spójność dokumentu przejawia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w odniesieniu do przyrody – uwzględnienie obszarów objętych ochroną: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, korytarz ekologiczny doliny rzeki Białka, Rudka i Żarnica, projektowany Białskopodlaski OChK; • w odniesieniu do środowiska wodnego - dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej, a także w granicach OSN wskazuje konieczność uwzględniania programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów OSN, którego celem jest zapobieganie pogorszeniu stanu wód, a także poprawa stanu wód, w których pogorszenie już nastąpiło • w odniesieniu do jakości środowiska - dążenie do osiągnięcia wyższej jakości powietrza poprzez rozwój gazyfikacji, dążenie do stosowania właściwych technologii recyklingu i przetwarzania odpadów.

7. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

7.2. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI ZMIANY STUDIUM

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium dotycząca lokalizacji nowych funkcji (przede wszystkim wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i jednorodzinnej), zabudowy przemysłowo – usługowej, produkcyjnej oraz urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych) na obszarze objętym projektem zmiany Studium, wiązać się będzie z pewnym oddziaływaniem na środowisko.

Projekt zmiany Studium wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko ze względu na ujęcie w przedmiotowym dokumencie działań polegających na:

- realizacji perspektywicznej strefy rozwoju przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej;
- lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW (w tym powyżej 100MW);
- realizacji gospodarstw wysokotowarowych w zakresie produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 50 DJP, ale nie większej aniżeli 300 DJP.

Realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko [w myśl art. 59 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie... w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie będzie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby projektu zmiany Studium, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione (obszar NATURA 2000), potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Z uwagi na fakt, iż na obecnym etapie sporządzania projektu zmiany Studium, brak jest precyzyjnych informacji odnośnie parametrów przedsięwzięć, omówione zostaną prawdopodobne oddziaływania i potencjalny wpływ na środowisko naturalne. Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane funkcje wiązać się będą z zajęciem terenu pod zabudowę kubaturową i niezbędny dla jej obsługi układ komunikacyjny oraz z oddziaływaniem na etapie funkcjonowania.

7.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Środowisko przyrodnicze podlega nieustannym przemianom w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych. Pierwsze z tych procesów są praktycznie niezależne od człowieka, natomiast proces antropogenicznych zmian środowiska jest zjawiskiem kontrolowanym lecz nieuchronnym, polegającym na przysposobianiu środowiska dla potrzeb egzystowania człowieka. Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko projektowanej zmiany w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki środowiskowe. Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji. Poniżej przedstawiono analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz zdrowie i życie ludzi, będących rezultatem realizacji projektu zmiany Studium. W toku analiz i ocen uwzględniono działania prowadzące do minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań.

7.1.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Generalnie zapisy zmiany Studium dotyczące szaty roślinnej zmierzają do jej optymalnej ochrony oraz jej wzbogacenia, a także wzmocnienia naturalnych siedlisk. Analizowany projekt zapewnia pełną ochronę najcenniejszych terenów zieleni. Zmiana Studium nie dopuszcza nowej zabudowy w obrębie dolin rzecznych oraz w obrębie terenów leśnych, tym samym chroni najcenniejsze ekosystemy występujące w granicach gminy.

Negatywny wpływ ustaleń zmiany Studium na faunę, florę oraz różnorodność biologiczną wystąpi na etapie realizacji wszelkich nowych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu i na etapie ich funkcjonowania. Dotyczy to niszczenia zbiorowisk roślin na etapie inwestycyjnym oraz zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych terenów przez ich trwałe zabudowanie. Największe zmiany, w stosunku do obecnego stanu zagospodarowania, będą miały miejsce na obszarze strefy rozwoju przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej.

Zmiany wprowadzone projektem dokumentu dotyczące zainwestowania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, przemysłowo – usługową, przemysłową oraz pod elektrownię fotowoltaiczną, mają niewielki zasięg przestrzenny, zatem będą miały relatywnie niewielki negatywny wpływ na analizowane w tym rozdziale komponenty środowiska.

Projekt zmiany Studium adaptuje obiekty objęte ochroną tj. pomniki przyrody i użytki ekologiczne oraz obszary proponowane do objęcia ochroną tj.: Białkopodlaski Obszar Chronionego Krajobrazu, rezerваты przyrody, zachowując przy tym bez zmian bezpośrednie otoczenie tych obiektów, co oznacza brak niebezpieczeństwa ich degradacji. W systemie ekologicznym gminy, w nawiązaniu do terenów sąsiednich, istotną rolę pełnią doliny rzek Białki, Rudki i Żarnicy oraz Kanał Wieprz - Krzna. Realizacja projektu zmiany Studium nie wprowadza dodatkowych barier poprzecznych, w związku z czym korytarze ekologiczne pozostają drożne.

Realizacja farmy fotowoltaicznej na terenach gruntów ornych w miejscowości Komarówka Podlaska spowoduje, iż istniejąca na tym terenie szata roślinna, reprezentowana przez

gatunki niechronione i pospolite, w części ulegnie zniszczeniu. Nie będzie to stanowić strat dla bioróżnorodności ze względu na jej niską wartość florystyczną.

Projekt zmiany Studium ustala kryteria dotyczące lokalizacji gospodarstw wysokotowarowych w zakresie produkcji zwierzęcej, polegające na wyodrębnieniu obszarów, w granicach których ustala się zakaz lokalizacji tego typu gospodarstw. Są to:

- obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo, dotyczy stref funkcjonalno przestrzennych tj.: Żelazna, Pożarnica, Rudka, Brodacz – Smorania, Las Kuraczewo – Mużny Las, Dolina Żarnicy „błonie – rzeczka”, Dolina Żarnicy „Kanał Wieprz – Krzna” oraz Las Planta;
- doliny rzek i cieków wodnych traktowane jako korytarze ekologiczne;

Ustalenia zmiany Studium przyczynią się do ochrony najcenniejszych obszarów gminy, a także umożliwią drożność korytarzy ekologicznych.

Negatywny wpływ na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną będą miały ustalenia dokumentu w zakresie zainwestowania nowych terenów, dotychczas użytkowanych rolniczo, pod zabudowę, w tym przede wszystkim pod zabudowę strefy rozwoju przedsiębiorczości wraz z niezbędną infrastrukturą.

Przewiduje się uszczuplenie powierzchni biologicznie czynnej oraz małoznaczące pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej i niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków.

7.1.2. LUDZIE

Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska naturalnego mogą oddziaływać na zdrowie i życie ludzi. Istotne znaczenie w tym względzie ma wielkość emisji zanieczyszczeń dla środowiska, jaka może być skutkiem realizacji projektowanego dokumentu planistycznego, a także relacje przestrzenne terenów o różnych funkcjach, zwłaszcza terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, przemysłowo - usługowej i produkcyjnej. Prognozuje się, iż skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń (tj.: zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, ścieki, odpady stałe, hałas) nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi z uwagi na upowszechnianie odnawialnych źródeł energii (elektrownie słoneczne), rozwoju kanalizacji sanitarnej oraz poprawy sposobu usuwania i neutralizacji odpadów. Jest mało prawdopodobne, aby przy zastosowaniu tychże rozwiązań dopuszczalne normy zanieczyszczeń były przekraczane.

Na terenie gminy Komarówka Podlaska istnieje duże zainteresowanie realizacją gospodarstw wysokotowarowych, stanowiących potencjalne źródło emisji zanieczyszczeń do atmosfery i odorów, a tym samym stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi. Jako pozytywne ustalenie projektu zmiany Studium uznaje się zapis dotyczący odizolowania gospodarstw wysokotowarowych od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio i wysokopiennej, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości dla otoczenia, w tym także dla zdrowia ludzi, z uwagi na mniejsze zapylenie, zapachy oraz wydzielanie się substancji toksycznych. Pozytywnie w aspekcie lokalizacyjnym ocenia się ustalenia projektu zmiany Studium, wprowadzające ograniczenia dla lokalizacji tego typu

gospodarstw, dot. minimalnych odległości od zabudowy mieszkaniowej, w zależności od obsady zwierząt liczonej w DJP. W projekcie dokumentu przyjęto zapis, iż realizacja obiektów produkcji zwierzęcej wymaga zachowania minimalnej odległości od zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi: 200m przy wielkości obsady 51-100 DJP; 300m przy wielkości obsady 101-150 DJP, 400m przy wielkości obsady 151-200 i 500 m przy wielkości obsady powyżej 200 DJP. Przyjęte odległości wynikają z uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych gm. Komarówka Podlaska, z uwzględnieniem wiodącej funkcji gminy jaką jest rolnictwo oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Ocenia się, iż ustalenia dotyczące lokalizacji gospodarstw wysokotowarowych w zakresie produkcji zwierzęcej przyczynią się do poprawy jakości warunków życia mieszkańców gminy. Należy zaznaczyć, że w projekcie zmiany Studium przyjęto minimalne odległości, które na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą w konkretnych warunkach być zwiększone.

Przewiduje się, iż realizacja zmiany Studium nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, oddziaływania na ludzi będą miały charakter neutralny.

7.1.3. JAKOŚĆ I ZASOBY WÓD

Wrażliwość wód na zanieczyszczenia zależy m.in: od głębokości występowania warstw wodonośnych, zdolności adsorpcyjnych pokrywy glebowej, a także rodzaju i ilości zanieczyszczeń. Zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego może nastąpić na etapie realizacji prac inwestycyjnych dopuszczonych ustaleniami zmiany studium.

Realizacja ustaleń zmiany Studium dotycząca powstania nowej zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i jednorodzinnej) w miejscowościach: Wiski, Przegaliny Małe, Brzozowy Kąt, Walinna, Wólka Komorowska, Żulinki i Komarówka Podlaska, zabudowy przemysłowo – usługowej w Komarówce Podlaskiej i Derewicznej oraz zabudowy produkcyjnej w Komarówce Podlaskiej przyczyni się do zwiększenia zainwestowania gminy, co w konsekwencji może powodować zmiany wielkości zasilania wód powierzchniowych i podziemnych. Rozwój terenów zabudowanych spowoduje przyrost powierzchni uszczelnionych, uniemożliwiających naturalną infiltrację, odgrywającą istotną rolę w odnawianiu zasobów wód podziemnych. Zwiększy się natomiast ilość wód opadowych i roztopowych, które będzie trzeba w odpowiedni sposób zagospodarować na terenie lub działce budowlanej (jeśli będą na to pozwalały uwarunkowania gruntowe), bądź też odprowadzić za pomocą sieci kanalizacyjnej do odbiornika. Zbyt duże uszczelnienie powierzchni ziemi i zmniejszenie zasilania gruntowego kosztem powierzchniowego odpływu wód z terenów (za pośrednictwem systemów kanalizacji deszczowej), powodować może obniżanie poziomu wód gruntowych, zmniejszanie ich zasobów i przesuszanie gruntu. Z kolei zbyt duże obciążenie systemów kanalizacji deszczowej w trakcie intensywnych opadów powodować może również problemy z odprowadzaniem nadmiaru wód do odbiorników w trakcie trwania obfitych opadów deszczu, co może powodować podtopienia nieruchomości, zalewanie ciągów komunikacyjnych oraz pól. W zakresie ochrony ilościowej zasobów wód podziemnych istotne jest ustalenie zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi. Najbardziej racjonalne i zasadne uznaje się retencjonowanie i zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych na terenach, na których one powstaną, a więc w granicach działek budowlanych. Z tego też względu istotne znaczenie ma utrzymanie w obrębie działek jak

największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód. W tym kontekście istotne są zapisy projektu zmiany Studium wskaźników zagospodarowania terenu, w tym wymagane minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Nowe zainwestowanie terenów będzie generowało zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz zwiększoną ilość produkcji ścieków. Na terenach produkcyjnych (P/U oraz PP), istnieje prawdopodobieństwo powstania nowych zakładów produkcyjnych. Projekt zmiany Studium zakłada obsługę nowych terenów inwestycyjnych z istniejących systemów wodno-kanalizacyjnych. Zaopatrzenie w wodę terenów zabudowy mieszkaniowej możliwe jest z istniejącego ujęcia wody w Komarówce Podlaskiej (w przypadku miejscowości Komarówka Podlaska, Przegaliny Małe, Walinna, Żulinki oraz Wólka Komarowska) oraz z ujęcia w Rudnie w gm. Milanów (dot. miejscowości Wiski oraz Brzozowy Kąt).

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, projekt zmiany Studium wskazuje na rozbudowę kanalizacji sanitarnej dla terenów nowego zainwestowania z odprowadzeniem wytwarzanych ścieków do oczyszczalni ścieków oraz wymóg oczyszczania i unieszkodliwiania ścieków pochodzących z działalności produkcyjnej i usługowej. Dodatkowo projekt zmiany Studium na terenach o zabudowie rozproszonej dopuszcza budowę oczyszczalni przydomowych lub szczelnych zbiorników bezodpływowych obsługiwanych taborem asenizacyjnym, a także wprowadza zakaz odprowadzania nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntowych. Należy tutaj podkreślić, iż na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęte rozwiązania mają na celu ochronę stanu środowiska gruntowo – wodnego. Spełnienie powyższych warunków nie spowoduje istotnych zmian jakości wód podziemnych, co ma szczególne znaczenie z uwagi na położenie przedmiotowych terenów nowego zainwestowania na obszarze GZWP Nr 215 którego zasoby są źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy Komarówka Podlaska w wodę pitną.

Realizacja ustaleń zmiany Studium dotycząca lokalizacji terenów urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW, nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Prawidłowa praca ogniw fotowoltaicznych nie spowoduje zmian w stosunkach wodnych. Wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiąkać będą w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i krótkoterminowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami. Powyższe zagadnienia regulowane są przez przepisy odrębne i nie stanowią zakresu ustaleń zmiany Studium, nie mniej jednak będą miały istotne znaczenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenach przeznaczonych w projekcie zmiany Studium pod zabudowę.

W myśl przepisów ustawy *Prawo wodne*, dla potrzeb gospodarowania wodami, podstawową jednostką jest jednolita część wód (JCW, definiowana jako oddzielny i znaczący element wód). Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych prowadzi się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym pojęciem określającym jakość wód powierzchniowych jest stan wód, który określa się poprzez łączną ocenę stanu ekologicznego (potencjału ekologicznego w przypadku JCW sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego. Ocena stanu (potencjału) ekologicznego i stanu chemicznego wymaga oznaczenia szeregu wskaźników i porównania ich z wartościami odniesienia. Ramowa Dyrektywa Wodna nadaje priorytetowe znaczenie elementom biologicznym przy określaniu stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Biomonitoring obejmuje ocenę elementów biologicznych takich jak: fitoplankton (wskaźnik IFPL), fitobentos (IO), makrofity (MIR), makrobezkręgowce bentosowe (MMI), ichtiofauna (EFI+, IBI). Realizacja ustaleń zmiany Studium polegająca na wprowadzeniu strefy przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej oraz terenów przemysłowo – usługowych w Komarówce Podlaskiej, zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Wiski, Brzozowy Kąt, Walinna oraz Wólka Komarowska znajdują się na obszarze jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Żarnica o kodzie PLRW2000232664869, która stanowi część scalonej części wód SW1450 (na podstawie *Rozporządzenia Nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 roku w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły, Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego 2015 rok, poz. 1284*). Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW) JCWP Żarnica o kodzie PLRW2000232664869 została sklasyfikowana jako ciek typu – Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych (23) – która została oceniona jako silnie zmieniona część wód o złym stanie, zagrożona osiągnięciem celu środowiskowego jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. *Plan gospodarowania wodami dorzecza Wisły* przewiduje odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Stopień zanieczyszczenia wód spowodowanego rodzajem użytkowania gruntów w zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych w wymaganym czasie. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana jest brakiem środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód. Według projektu Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, JCWP Żarnica o kodzie PLRW2000232664869 posiada status niezagrażonej osiągnięciem celów środowiskowych.

Badając wpływ ustaleń zmiany Studium na środowisko wodne przeprowadzono analizę czy realizacja zmiany Studium może stanowić zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych nakreślonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. Lokalizacja zakładów produkcyjnych w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości lub terenów przemysłowo - usługowych w Komarówce Podlaskiej oraz w Derewicznej może wiązać się z ryzykiem wystąpienia awarii wywołującej skutki środowiskowe, w tym bezpośrednie zanieczyszczenie wód lub przez spływy powierzchniowe z zanieczyszczonych gruntów. Oceny aktualnego stanu jednolitej części wód dokonano na podstawie wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony

Środowiska w Lublinie, który dla JCWP Żarnica o kodzie PLRW2000232664869 przeprowadzono w 2014 roku. Punkt monitoringu w obrębie przedmiotowej JCWP zlokalizowany jest w miejscowości Dokudów w gm. Biała Podlaska i jest oddalony o ok. 20 km od granic gminy Komarówka Podlaska. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Żarnica z wyszczególnieniem wskaźników jakości wód przedstawia się następująco:

Typ abiotyczny	23
Klasyfikacja JCWP jako silnie zmienionej	tak
Nazwa punktu pomiarowo – kontrolnego	Dokudów (gm. Biała Podlaska);
Biologiczne elementy jakości wód:	
Fitobentos	II
Makrofity	II
Klasyfikacja elementów biologicznych	II
Elementy fizykochemiczne	II
Elementy hydromorfologiczne	II
Potencjał ekologiczny	dobry
Stan chemiczny	nie klasyfikowano

Ocenę przeprowadzono na podstawie fitobentosu, sklasyfikowanego jako dobry i makrofitów sklasyfikowanych jako dobry. W zakresie wspierających elementów fizykochemicznych JCWP znalazła się w klasie II. Elementy hydromorfologiczne zakwalifikowały JCWP również do II klasy. Potencjał ekologiczny części wód oceniono jako dobry.

Zagrożenie nieosiągnięcia celu środowiskowego rodzi konieczność zastosowania derogacji, czyli odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Wprowadzenie odstępstwa od celów środowiskowych wiąże się ze spełnieniem określonych przesłanek, co jest warunkiem koniecznym zastosowania derogacji. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, JCWP Żarnica posiada wpisaną derogację z tytułu art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – termin osiągnięcia celów środowiskowych przedłużony do 2021 lub 2027 roku.

Ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu zmiany Studium **nie stoi w sprzeczności z osiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły**, jakimi są osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Niekorzystne oddziaływanie ustaleń projektu zmiany Studium może mieć miejsce na etapie jego realizacji. Jest mało prawdopodobne, aby realizacja ustaleń projektu zmiany Studium spowodowała zmiany stanu wód pod względem fizykochemicznym, biologicznym i hydromorfologicznym, z uwagi na charakter wprowadzanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, polegający na dopuszczeniu zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i jednorodzinnej), przemysłowo – usługowej i produkcyjnej. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie powinna spowodować

zmian, jeżeli na etapie realizacji inwestycji zostaną zastosowane następujące środki łagodzące oddziaływanie:

- zakaz lokalizacji zaplecza budowy i baz materiałowych w dolinie rzeki Żarnica;
- teren budowy zostanie doprowadzony do stanu pierwotnego po zakończeniu prac budowlanych.

Należy sądzić, iż na etapie realizacji i eksploatacji ustaleń projektu zmiany Studium, nie spowodują one znaczących presji na osiągnięcie celów środowiskowych przez JCWP Żarnica.

Realizacja ustaleń zmiany Studium polegającą na realizacji zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Przegaliny Małe, znajduje się w obrębie JCWP o kodzie PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek. Oceny aktualnego stanu jednolitej części wód dokonano na podstawie wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, który dla JCWP PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek przeprowadzono w 2015 roku. Punkt monitoringu w obrębie przedmiotowej JCWP zlokalizowany jest w miejscowości Ostrówki w gm. Wołyń i jest oddalony o ok. 10 km od granic gminy Komarówka Podlaska. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Białka od źródeł spod Turowa Niwek z wyszczególnieniem wskaźników jakości wód przedstawia się następująco:

Typ abiotyczny	23
Klasyfikacja JCWP jako silnie zmienionej	tak
Nazwa punktu pomiarowo – kontrolnego	Ostrówki (gm. Wołyń);
Biologiczne elementy jakości wód:	
Fitobentos	II
Makrofity	II
Klasyfikacja elementów biologicznych	II
Elementy fizykochemiczne	II
Elementy hydromorfologiczne	II
Potencjał ekologiczny	dobry
Stan chemiczny	nie klasyfikowano

Ocenę przeprowadzono na podstawie fitobentosu, sklasyfikowanego jako dobry i makrofitów sklasyfikowanych jako dobry. W zakresie wspierających elementów fizykochemicznych JCWP znalazła się w klasie II. Elementy hydromorfologiczne zakwalifikowały JCWP również do II klasy. Potencjał ekologiczny części wód oceniono jako dobry

Zagrożenie nieosiągnięcia celu środowiskowego rodzi konieczność zastosowania derogacji, czyli odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Wprowadzenie odstępstwa od celów środowiskowych wiąże się ze spełnieniem określonych przesłanek, co jest warunkiem koniecznym zastosowania derogacji. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na*

obszarze dorzecza Wisły, JCWP Białka od źródeł spod Turowa Niwek posiada wpisaną derogację z tytułu art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – termin osiągnięcia celów środowiskowych przedłużony do 2021 lub 2027 roku.

Ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu zmiany Studium (dotyczy realizacji zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Przegaliny Małe) **nie stoi w sprzeczności z osiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły**, jakimi są osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Niekorzystne oddziaływanie ustaleń projektu zmiany Studium może mieć miejsce na etapie jego realizacji. Jest mało prawdopodobne, aby realizacja ustaleń projektu zmiany Studium spowodowała zmiany stanu wód pod względem fizykochemicznym, biologicznym i hydromorfologicznym, z uwagi na charakter wprowadzanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie powinna spowodować zmian, jeżeli na etapie realizacji inwestycji zostaną zastosowane następujące środki łagodzące oddziaływanie:

- zakaz lokalizacji zaplecza budowy i baz materiałowych w dolinie rzeki Białka;
- teren budowy zostanie doprowadzony do stanu pierwotnego po zakończeniu prac budowlanych.

Należy sądzić, iż na etapie realizacji i eksploatacji ustaleń projektu zmiany Studium, nie spowodują one znaczących presji na osiągnięcie celów środowiskowych przez JCWP Białka od źródeł spod Turowa Niwek.

Gmina Komarówka Podlaska, położona jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o nr 86 (północno-wschodnia i wschodnia część gminy) oraz o nr 84 (północno – zachodnia oraz zachodnia część gminy). Zdecydowana większość ustaleń projektu zmiany Studium znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 86 (dot. wprowadzenia terenów zabudowy zagrodowej w miejscowościach: Wiski, Brzozowy Kąt, Walinna, Żulinki, Wólka Komarowska, zabudowy jednorodzinnej w Komarówce Podlaskiej, terenów zabudowy produkcyjno – usługowej w Derewicznej, terenów zabudowy przemysłowo – usługowej, przemysłowej i terenów urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych w Komarówce Podlaskiej). Ocena stanu ilościowego jak i chemicznego JCWPd 86 jest dobra. W *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* JCWPd 86 określona została jako niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. W odniesieniu do JCWPd, zidentyfikowanych zgodnie z „Charakterystyką wód podziemnych...” jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie powinno zagrażać osiągnięciu celów środowiskowych pod warunkiem właściwej organizacji pracy i spełnienia warunków decyzji środowiskowej (w przypadku, gdy będzie ona wymagana).

Realizacja zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Przegaliny Małe znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 84. Ocena stanu ilościowego jak i chemicznego JCWPd 84 jest dobra. W *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* JCWPd 84 określona została jako niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Ocenia się, iż ustalenia polityki projektu Planu w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony wód, nie pozostają w sprzeczności z celami środowiskowymi dotyczącymi osiągnięcia dobrego stanu wód, określonymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. Realizacja projektu zmiany Studium z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa, nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie kolidować z procesem osiągnięcia celów środowiskowych.

Obszary szczególnie zagrożone zanieczyszczeniami azotowymi

W ramach wdrażania dyrektywy azotanowej wyznaczone zostały obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć (tzw. OSN). W granicach gminy Komarówka Podlaska, za wody zanieczyszczone związkami azotu ze źródeł rolniczych uznaje się wody podziemne w obszarach zasilania studni w miejscowościach Przegaliny Duże, Brzeziny oraz Derewiczna o powierzchni równej 50,29km². (ok. 36% powierzchni gminy). OSN został umocowany prawnie Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Nr 6/2012 z dnia 12 października 2012 r. i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 16 października 2012 r., poz. 3007. Wyznaczenie w granicach gminy Komarówka Podlaska OSN oznacza, iż znaczącym źródłem zanieczyszczenia na terenie gminy jest rolnictwo. Dla obszaru OSN położonego w granicach gminy Komarówka Podlaska, Rozporządzeniem Nr 1/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 roku wprowadzony został program działań mający na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Określone w programie tzw. środki zaradcze są obowiązkowe do stosowania przez rolników posiadających użytki rolne położone na obszarze OSN. Przestrzeganie obowiązków wynikających z programu działań na OSN podlega kontroli przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, który jest powołany do przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska

Dla zachowania jakości wód podziemnych istotne znaczenie mają intensywne uprawy rolne i duże fermy skoncentrowanego chowu i hodowli zwierząt, w tym zwłaszcza tuczu trzody chlewnej. Zgodnie z przepisami Rozporządzenia *Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. 2016, Dz. U. poz.71)* – do przedsięwzięć mogących znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się:

- ✓ chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 DJP;
- ✓ chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 60 DJP;
- ✓ chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP w odległości nie mniejszej niż 100 m od terenów:
 - mieszkaniowych
 - innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk zwierząt;
 - zurbanizowanych niezabudowanych
 - rekreacyjno – wypoczynkowych z wyłączeniem kurhanów, pomników przyrody oraz terenów zieleni nieurządzonej niezaliczonej do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych

Obszar gminy obejmujący miejscowości Przegaliny Duże, Przegaliny Małe, Derewiczna, Brzeziny, część miejscowości Komarówka Podlaska, stanowi teren szczególnie narażony na zanieczyszczenia ściekowe pochodzenia zwierzęcego. W związku z powyższym stosowanie tych ścieków w rolniczym nawożeniu użytków rolnych powinno być ograniczane, na co wskazuje projekt dokumentu. Projekt zmiany Studium wprowadza zakaz lokalizacji ferm hodowlanych o obsadzie powyżej 100 DJP na obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego, a także wskazuje potrzebę ograniczenia stosowania ścieków w rolniczym nawożeniu użytków rolnych w obszarze OSN, co niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych. W tym celu wskazane jest zawieranie stosownych umów na odbiór gnojowicy bądź obornika z odbiorcami, którzy nie są hodowcami zwierząt, a posiadają grunty poza obszarem OSN, które położone są z dala od cieków wodnych, ujęć wody podziemnej i miejsc stałego pobytu ludzi. Na terenie OSN Przegaliny Duże obserwuje się powolny spadek stężeń azotanów w płytkich wodach gruntowych, co jest niewątpliwie efektem realizacji programu działań OSN. Zgodnie z programem działań obowiązującym na obszarze OSN Przegaliny Duże, wskazane jest zapewnienie odpowiedniej powierzchni płyty obornikowej lub pojemności zbiornika na gnojówkę lub gnojowicę, umożliwiające przechowywanie nawozów naturalnych przez minimum 6 miesięcy.

7.1.4. POWIERZCHNIA ZIEMI

Realizacja ustaleń zmiany Studium spowoduje przekształcenie powierzchni ziemi zarówno w sensie rzeźby jak i pokrycia terenu. Należy wyróżnić tu:

- ✓ zmianę sposobu użytkowania gruntów – ustalenia zmiany Studium spowodują przekształcenie terenów otwartych, głównie gruntów ornych na tereny zabudowy (mieszkaniowej, przemysłowo - usługowej i produkcyjnej). Projekt zmiany Studium zakłada lokalizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW (farma fotowoltaiczna). W przypadku jej lokalizacji na terenach ornych w miejscowości Komarówka Podlaska dotychczasowy sposób użytkowania gruntów nie będzie mógł być kontynuowany, z uwagi na istotne ograniczenia dla zabiegów agrotechnicznych w postaci paneli słonecznych. W związku z powyższym celowym byłoby założenie na tym terenie użytków zielonych;
- ✓ zmiany ukształtowania powierzchni terenu – będą skutkiem wykonywania prac budowlanych. W przypadku realizacji nowej zabudowy, farmy fotowoltaicznej, przekształcenia rzeźby ograniczą się do niwelacji (wyrównania terenu), utworzenia wykopów pod fundamenty oraz wykopów i nasypów pod drogi. Skala tych przekształceń zależy będzie od ukształtowania powierzchni terenu na konkretnym terenie (itp. stopnia nachylenia obszaru).

7.1.5. GLEBY

Zmiany w obrębie pokrywy glebowej polegać będą głównie na ewolucji gleb, która zależy będzie od charakteru projektowanej zabudowy. W sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej przekształci się ona głównie w kierunku kulturoziemów typu ogrodowego, w sąsiedztwie zabudowy przemysłowo – usługowej i produkcyjnej – w kierunku industrioziemów. Projekt

zmiany Studium wyznacza nowe tereny przedsiębiorczości wchodzące w skład strefy rozwoju przedsiębiorczości w miejscowości Komarówka Podlaska, w związku z powyższym należy przypuszczać, iż zasięg tego rodzaju gleb antropogenicznych może się powiększyć.

W trakcie realizacji nowych funkcji terenu nastąpi likwidacja pokrywy glebowej i przekształcenia w powierzchniowych strukturach geologicznych w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi. Funkcjonowanie nowych obiektów sprawi, iż wytwarzane będą odpady komunalne i przemysłowe. W celu eliminacji negatywnego oddziaływania nowego zainwestowania na środowisko, istotne będzie zapewnienie realizacji zapisów zmiany Studium dotyczących unieszkodliwiania odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z działalności przemysłowej i przemysłowo - usługowej zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2012, który zakłada gromadzenie odpadów w kontenerach, z jednoczesną ich selekcją i wywożeniu na składowisko w Adamkach (gm. Radzyń Podlaski), gdzie znajduje się Zakład Zagospodarowania Odpadów.

Zagrożeniem dla wierzchniej warstwy glebowej jest rozwój inwestycyjny gminy, a co się z tym wiąże wzmożony ruch komunikacyjny, zwłaszcza na terenach o zabudowie przemysłowo – usługowej i produkcyjnej. Zanieczyszczenie gleb metalami w strefach oddziaływania toksycznych składników spalin na glebę w pasach drogowych, będzie się kształtować na poziomie naturalnym lub podwyższonym (na parkingach), ale prawdopodobnie w granicach wartości dopuszczalnych.

W trakcie funkcjonowania elektrowni słonecznych oraz jej infrastruktury towarzyszącej, nie będą powstawać odpady, z wyjątkiem niewielkich ich ilości związanych z pracami konserwacyjnymi. Odpady te będą zbierane przez służby dozoru technicznego, spełniające wymogi formalno – prawne w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu tego typu odpadów i wywożone będą na składowisko, nie stanowiąc jakiegokolwiek zagrożenia dla pedosfery.

Zmiany jakości gleb i gruntów będą wynikiem: prac ziemnych w trakcie realizacji inwestycji, zanieczyszczenia metalami ciężkimi na skutek wzmożonego ruchu komunikacyjnego.

7.1.6. KLIMAT LOKALNY

Ustalenia projektu zmiany Studium będą miały niewielki wpływ na lokalne warunki klimatyczne. W przypadku lokalizacji na terenach rolnych nowej zabudowy, zmiany klimatu lokalnego będą spowodowane zmianą bilansu cieplnego powierzchni. Wyraża się to lokalnym wzrostem temperatur powietrza (w porównaniu do terenów niezabudowanych) oraz wzrostem dobowych amplitud temperatury powietrza (w porównaniu do terenów niezabudowanych) oraz wzrostem dobowych amplitud temperatury powietrza. W obrębie wprowadzenie dodatkowych terenów zainwestowanych w minimalnym stopniu mogą zmienić się warunki termiczno-wilgotnościowe i anemologiczne. Te skumulowane zmiany będą minimalne, o charakterze lokalnym. W przypadku realizacji budowli rolniczych uciążliwych dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie, zapachy lub wydzielanie się substancji toksycznych, pozytywnie ocenia się zapis wskazujący potrzebę odizolowania tych przedsięwzięć od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio i wysokopiennej.

7.1.7. WARUNKI AEROSANITARNE

Obecnie tło zanieczyszczeń powietrza w gminie Komarówka Podlaska kształtują źródła antropogeniczne, w tym zwłaszcza emisja powierzchniowa rozproszona pochodząca z palenisk domowych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Jest bardzo prawdopodobne, iż mimo wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (jednorodziną i zagrodową), przemysłowo - usługową i produkcyjną (strefa przedsiębiorczości), emisja rozproszona będzie coraz mniej uciążliwa, z uwagi na gazyfikację gminy, a także stosowanie paliw mniej uciążliwych jak olej opałowy, czy też energia elektryczna, co zakłada projekt zmiany Studium.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować zwiększenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych z uwagi na obsługę komunikacyjną strefy przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej.

W przypadku realizacji budowli rolniczych uciążliwych dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie lub wydzielanie się substancji toksycznych, pozytywnie ocenia się zapis wskazujący potrzebę odizolowania tych przedsięwzięć od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio i wysokopiennej.

Na obecnym etapie określenie ilości i rodzaju zanieczyszczeń powstałych w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium nie jest możliwe, z uwagi na brak sprecyzowanych informacji odnośnie rodzaju działalności gospodarczej. Na terenie strefy rozwoju przedsiębiorczości mogą być zlokalizowane przedsięwzięcia zaliczane do mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, kwalifikujących tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W decyzjach zostaną określone, wymagające dotrzymania, dopuszczalne wielkości emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych emitorów.

Poprawie warunków aerosanitarnych sprzyjać będzie rozwój ekoenergetyki przejawiającej się budową farmy fotowoltaicznej w miejscowości Komarówka Podlaska. Jedną z metod ograniczenia ilości emitowanych gazów cieplarnianych jest częściowe zastępowanie stosowanych w produkcji energii elektrycznej i ciepłej paliw kopalnych odnawialnymi źródłami energii, w analizowanym przypadku energią słoneczną. Oddziaływanie na stan zanieczyszczenia powietrza, będzie wynikać głównie z transportu materiałów oraz elementów konstrukcyjnych elektrowni solarnej, który będzie miał charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym głównie do terenu budowy. Wobec dobrych warunków przewietrzania, ocenia się, iż realizacja inwestycji jedynie na etapie budowy przedsięwzięcia, może lokalnie pogorszyć warunki aerosanitarnie.

Zmiany jakościowe powietrza atmosferycznego będą wynikiem: funkcjonowania nowych obiektów produkcyjnych, przemysłowo - usługowych i mieszkalnych oraz pracy maszyn przy realizacji eksploatacji kopalni i prac budowlanych, wzmożonego ruchu komunikacyjnego (emisja zanieczyszczeń do powietrza) oraz rozwoju energetyki OZE (zmiany pozytywne).

7.1.8. HAŁAS AKUSTYCZNY

Źródłem hałasu będzie obsługa transportowa obszarów przeznaczonych pod przemysł, usługi komercyjne oraz komunikacja. Do kumulacji oddziaływań akustycznych może dojść w rejonie nagromadzenia obiektów przemysłowych i usługowych w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej. Przewiduje się, że hałas emitowany przez obiekty i urządzenia zlokalizowane na obszarze strefy rozwoju przedsiębiorczości nie będzie wykraczał poza granice terenu inwestycji, a emitowany poziom hałasu nie przekroczy wartości dopuszczalnych określonych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz cele mieszkaniowo-usługowe. Na obecnym etapie opracowania, nie jest możliwe określenie jak duże będą uciążliwości związane z działalnością przemysłowo – usługową i czy wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. Zależać to będzie od profilu działalności produkcyjnej, jak również od stosowanych technologii i urządzeń. Niemniej ocenia się, iż jest mało prawdopodobne że będzie on uciążliwy dla mieszkańców miejscowości Komarówka Podlaska i Derewiczna, ponieważ znajduje się on w znacznej odległości od zabudowy mieszkaniowej.

Farmy fotowoltaiczne nie są źródłami hałasu.

Klimat elektroenergetyczny jest jednym z elementów życia człowieka i świadczy o jakości środowiska. W związku z powyższym podlega ochronie na mocy przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska. Źródłem szkodliwego dla człowieka promieniowanie niejonizującego są pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz wytwarzane przez napowietrzne linie energetyczne WN, SN oraz nN. W związku z produkcją i przesyłem energii elektrycznej na etapie eksploatacji elektrowni słonecznych, będzie występowało promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, które jest związane z przepływem prądu elektrycznego przez przewodnik. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych będą: stacja transformatorowa, linie średniego napięcia oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola magnetycznego dla instalacji modułów fotowoltaicznych będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)*.

7.1.9. KRAJOBRAZ

Na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, gdzie wprowadza się nowe zainwestowanie, może dojść do niewielkich zmian w krajobrazie, wynikających z wprowadzenia obiektów kubaturowych, likwidacji istniejącej zieleni oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu, dotyczy zwłaszcza obszaru w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości.

Zmiany krajobrazu będą także wynikiem powstania farm fotowoltaicznych. Ze względu na kształt najpopularniejszego obecnie typu paneli słonecznych (płaskie prostokąty) oraz konieczności jednoczesnej instalacji wielu tego typu urządzeń, farmy fotowoltaiczne odznaczać się będą w krajobrazie jako znacznej wielkości, jednorodne powierzchnie o metaliczno – szarym kolorze, stanowiąc znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Generalnie, będzie to krajobraz przekształcony na krajobraz typu industrialnego.

Jednoznaczna ocena w zakresie oddziaływania na krajobraz nie jest możliwa z powodu braku obiektywnych kryteriów. Odbiór wizualnych skutków realizacji ustaleń zmiany Studium jest bowiem sprawą subiektywną i zależy od świadomości i indywidualnych preferencji odbiorców, ich oczekiwań względem krajobrazu oraz nastawienia w stosunku do planowanych form wykorzystania przestrzeni.

Należy jednak podkreślić, iż stałej i bezpośredniej poprawie krajobrazu służyć ma fakt wytyczenia kierunków i zasad harmonijnego zagospodarowania obszaru gminy Komarówka Podlaska.

Negatywny wpływ na krajobraz kulturowy może mieć lokalizacja obiektów wielkogabarytowych, lokalizowanych w strefie rozwoju przedsiębiorczości oraz urządzenia elektrowni fotowoltaicznej.

7.1.10. ZASOBY NATURALNE

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań wynikających z realizacji projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska.

7.1.1. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W związku z lokalizacją projektowanych w zmianie Studium funkcji, w obrębie terenów wolnych od zabudowy, nie wystąpią kolizje przestrzenne z obiektami zabytkowymi i strefami konserwatorskimi. Zakres zmian określonych w projektowanym dokumencie dotyczy obszarów, na których znajdują się zewidencjonowane na podstawie AZP stanowiska archeologiczne. Są one zlokalizowane w zasięgu planowanej zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowościach: Przegaliny Małe, Żulinki oraz Walinna. Celem uniknięcia ich zniszczenia, konieczne będzie podjęcie działań rozpoznawczych i zabezpieczających materiał badawczy. Szczegóły dotyczące prowadzenia prac na obszarach zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wymagać będą uzgodnienia z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Przed przystąpieniem do prac ziemnych, wykonana zostanie inwentaryzacja stanowisk archeologicznych oraz w razie konieczności ratunkowe prace archeologiczne wykonane przez służby specjalistyczne. Dodatkowo projekt zmiany Studium wprowadza strefy ochrony ekspozycji, jako strefy ochrony pośredniej w sąsiedztwie obszarów objętych ścisłą ochroną konserwatorską, co w ocenie autorów Prognozy, jest ustaleniem pozytywnym

Realizacja ustaleń dokumentu nie będzie negatywnie oddziaływała na istniejące zabytki. Istnieje niebezpieczeństwo uszkodzenia zabytków archeologicznych w trakcie robót ziemnych prowadzonych w obrębie stanowisk archeologicznych.

7.1.2. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium znajduje się poza obszarami objętymi ochroną, a także predestynowanymi do objęcia nią.

Ustalenia projektu zmiany Studium będą realizowane poza Systemem Przyrodniczym Gminy. Jedynie w pojedynczym przypadku realizacja zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Walinna i Wólka Komarowska będzie miała miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie systemu przyrodniczego gminy (SPG). Nowe zainwestowanie będzie miało miejsce głównie na terenach rolniczych, których wykorzystanie pod zabudowę nie spowoduje poważnych zagrożeń dla ekologicznego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem. Realizacja zapisów projektu zmiany Studium dotyczy terenów pokrytych roślinnością trawiastą. Są to obszary charakteryzujące się niewielkimi walorami przyrodniczymi. Nie stwierdzono tu cennych gatunków roślin. Dodatkowo tereny te charakteryzuje się stosunkowo ubogą florą. Obszar ten nie stanowi również siedlisk cennych gatunków zwierząt. W związku z powyższym ocenia się, iż planowany sposób zagospodarowania tego terenu, w niewielkim stopniu wpłynie na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej.

7.2. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA

Na ekologiczne funkcjonowanie środowiska na poziomie ekosystemów w obrębie i w sąsiedztwie terenów objętych zmianą Studium, silnie rzutują procesy biologiczne właściwe agrosystemom i wszędzie tam zmiany w ich przebiegu wskutek przekształceń pokrywy glebowo – roślinnej będą istotne.

Funkcjonowanie Systemu Przyrodniczego Gminy (SPG) w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium nie będzie zmodyfikowane w sposób znaczący. Projektowany dokument wyklucza z lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, przemysłowo – usługowej i produkcyjnej najcenniejsze przyrodniczo obszary, dopuszczając możliwość ich potencjalnej lokalizacji na terenach rolnych.

8. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Ustalenia projektu dokumentu nie będą powodować ryzyka poważnej awarii - zdarzenia w rozumieniu *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska*. Do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku, albo do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się zakłady w zależności od występowania jednej lub więcej substancji niebezpiecznych (*Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. 2016 poz. 138*). Projekt zmiany Studium zakazuje lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, w związku z

powyższym nie przewiduje się wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Mogą co najwyżej zaistnieć incydentalne wycieki produktów ropopochodnych w sytuacji awarii maszyn i urządzeń technologicznych oraz środków transportu lub zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w sytuacji pożaru. W celu zapobieżenia powyższym zaleca się:

- ✓ uposażyć zakłady w odpowiednie zabezpieczenia przeciwpożarowe;
- ✓ zastosować w maszynach i urządzeniach takie rozwiązania techniczne, który uniemożliwią przenikanie substancji szkodliwych do podłoża gruntowego;
- ✓ przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO POWSTAŁE W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

9.1. Definicje i kryteria oddziaływań

Charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego prawdopodobnym oddziaływaniem sprawia, iż ocenia się, że realizacja ustaleń projektu zmiany Studium nie powinna spowodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W zależności od rodzaju przeznaczenia terenu, jego zagospodarowanie może generować oddziaływania na środowisko zarówno pozytywne – (powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska w wymiarze ponadlokalnym), jak i negatywne – (oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia). Szczególnie istotne jest przewidywanie tych drugich, ponieważ to właśnie one najczęściej powstają w wyniku zmian w zagospodarowaniu (użytkowaniu) terenu i aby im zapobiegać, bądź je minimalizować, istnieje potrzeba identyfikacji tego rodzaju oddziaływań.

W obowiązującym ustawodawstwie brak jest definicji negatywnych oddziaływań na środowisko. Dla potrzeb niniejszego dokumentu przyjęto, że jakkolwiek prowadzą one do pogorszenia stanu środowiska bądź zmiany charakterystyki jego konstytutywnych cech, to spodziewana skala zmian nie uprawdopodobnia naruszenia określonych prawem standardów jakości środowiska.

Podobnie jak wspomniano wyżej, termin znaczące oddziaływania na środowisko nie jest zdefiniowany w obowiązujących ustawach. Dążąc do możliwie najbardziej precyzyjnego rozróżnienia obu terminów oparto się o literaturę przedmiotu i trwającą już kilkanaście lat praktykę sporządzania prognoz. Zgodnie ze stanowiskami prezentowanymi w publikacjach specjalistycznych, a także z najczęściej stosowanymi w prognozach kryteriami, o znaczącym

oddziaływaniu na środowisko można mówić w sytuacji dużego prawdopodobieństwa naruszenia standardów jakości środowiska, bądź degradacji (z nieodwracalną włącznie) szczególnie cennych walorów przyrodniczych lub krajobrazu. Znaczące oddziaływania prowadzą również do deregulacji środowiska, przejawiającej się okresowym lub trwałym zakłóceniem procesów naturalnych, itp. hydrologicznych (podtopienia, przesuszenia), glebotwórczych (jałowienie gleby), rzeźbotwórczych (aktywizacja erozji), ekologicznych (fragmentacja środowiska) itp. Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu uwag zawartych w prognozie i nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem wydaje się być mało prawdopodobne.

9.2. Prognoza oddziaływań

Analiza oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń zmiany Studium, została wykonana przedstawiając przewidywalne skutki ustaleń projektu dokumentu. Stopień oddziaływania uwzględniający oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne, na poszczególne elementy środowiska został oznaczony w sposób:

Oddziaływanie:

+ pozytywne

- negatywne:

/s – negatywne słabe

/i – negatywne istotne

0 – brak oddziaływań

okres trwania oddziaływania	D – oddziaływanie długookresowe
	Ś - średniookresowe
	K - krótkookresowe
trwałość przekształceń	N – oddziaływanie nieodwracalne
	O – oddziaływanie odwracalne
bezpośredniość oddziaływania	B – oddziaływanie bezpośrednie
	P- oddziaływanie pośrednie
zasięg oddziaływania	S - stałe
	C - chwilowe

Tabela 4. Przewidywane oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu zmiany Studium

L. p.	Ustalenia projektu zmiany Studium	Powierzchnia ziemi	Hydrosfera	Powietrze atmosferyczne	Klimat lokalny	Rośliny	Zwierzęta	Różnorodność biologiczna	Klimat akustyczny	Krajobraz	Zabytki	Obszary chronione, w tym NATURA 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową w miejscowościach: Wiski, Przegaliny Małe, Brzozowy Kąt, Walinna, Wólka Komarowska, Żulinki oraz Komarówka Podlaska	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	0	0
2.	Tereny przeznaczone pod zabudowę przemysłowo – usługową w Komarówce Podlaskiej oraz Derewicznej	(-)i DNB	(-)s DNB	(-)i DNB	(-)s DNB	(-)s/i DNB	(-)s/i DNB	(-)s DNB	(-)i DOB	(-)s DNB	0	0
3.	Tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej	(-)i DNB	(-)s DNB	(-)i DNB	(-)s DNB	(-)s/i DNB	(-)s/i DNB	(-)s DNB	(-)i DOB	(-)s DNB	0	0
4.	Tereny lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW w Komarówce Podlaskiej	(-)i DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DNB	(-)s DOB	(-)i DNB	0	0

9.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym na obszar NATURA 2000

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*. W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- ✓ pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- ✓ wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- ✓ pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Obszar objęty zmianą Studium nie obejmuje terenów objętych ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Biorąc pod uwagę charakter projektowanych zmian w zagospodarowaniu gminy, znaczną odległość od obszarów NATURA 2000, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt, gatunków obszaru NATURA 2000, integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami oraz innymi formami ochrony przyrody. A zatem **nie przewiduje się występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000.**

9.4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Spośród rodzajów oddziaływań najwięcej trudności w ich identyfikacji powodują oddziaływania skumulowane, które należy rozumieć jako działania, wynikające z łącznego działania skutków realizacji analizowanego przedsięwzięcia, a także skutków spowodowanych przez inne działania, obecnie występujące, dokonane w przeszłości, bądź przewidywane. Trudności w ich identyfikacji wynikają głównie z braku danych dotyczących możliwych przyszłych oddziaływań, ale również niewystarczających informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach, będących źródłem oddziaływań. W przypadku prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, sporządzanego na bardzo dużym poziomie ogólności, określenie tego typu oddziaływań jest dużą trudnością. W związku z powyższym ocena ta ma charakter orientacyjny i może służyć przede wszystkim wskazaniu kierunków zagospodarowania, których realizacja pożądana jest ze względu na fakt, iż będzie ona wzmacniać skutki pozytywne lub neutralizować negatywne skutki innych działań albo też nie będzie pożądana z uwagi na możliwość kumulowania się (wzmacniania) negatywnych skutków realizacji różnych działań.

Analiza ustaleń projektu zmiany Studium wykazała, iż projekt dokumentu nie przewiduje dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski oddziaływań na środowisko. Zgodnie z

Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz z art. 104-117 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁUYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w projekcie zmiany Studium będzie miało wpływ na komponenty środowiska naturalnego tj.: wody podziemne, wody powierzchniowe, jakość powietrza, klimat, florę oraz faunę, co wynika z przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, (zagrodową i jednorodzinną), przemysłowo – usługową, strefę przedsiębiorczości oraz pod lokalizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na bardzo ogólny charakter dokumentu jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który proponuje kierunek zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prawodawstwo polskie w zakresie ochrony środowiska daje narzędzie zapobiegania i ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco negatywnie wpływać na stan środowiska w postaci procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, na etapie lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć. Stąd szczególnej uwagi wymagać będą procesy projektowe w przypadku realizacji inwestycji zaliczanych do mogących znacząco bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dotyczy głównie projektowanej działalności produkcyjno-usługowej oraz produkcyjnej w miejscowości Komarówka Podlaska oraz produkcyjno – usługowej w Derewicznej. Przedsięwzięcia te mogą wymagać przeprowadzenia dokładnej analizy oddziaływania na środowisko w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, w tym będą wymagać lub mogą wymagać opracowania raportu o oddziaływaniu na środowisko, od wyników których uzależniona będzie możliwość realizacji poszczególnych inwestycji.

10.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko

W kontekście działań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom na stan sanitarny środowiska i obszary NATURA 2000, istotne są zapisy projektu zmiany Studium, wykluczające ewentualne uciążliwości projektowanych funkcji (przemysłowych i przemysłowo - usługowych) poza granicami terenu wyznaczonego na ten cel.

W grupie rozwiązań mających na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko istotne znaczenie będzie miała infrastruktura sozotechniczna, w którą projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową, przemysłową, przemysłowo - usługową obligatoryjnie będą musiały być wyposażone.

10.2. Rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i jednorodzinnej).**

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenia wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko będzie:

- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw,
- oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
- wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
- przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnią biologicznie czynną,
- wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,
- zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami;
- realizacja zabudowy w miejscowościach Przegaliny Małe, Żulinki oraz Wólka Komorowska pod nadzorem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z uwagi na obecność stanowisk archeologicznych;

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy produkcyjnej, przemysłowo - usługowej oraz urządzeń i obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w miejscowości Komarówka Podlaska:**

- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw,
- oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
- wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
- przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnią biologicznie czynną,
- wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,

- zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami,
- w trakcie realizacji inwestycji należy ograniczyć hałas emitowany przez sprzęt budowlany i transportowy poprzez zastosowanie odpowiednich technologii i sprzętu,
- prowadzić stałą kontrolę stanu technicznego środków transportu i urządzeń wykorzystywanych w trakcie budowy, utrzymywać je w pełnej sprawności celem zminimalizowania emisji spalania paliw;
- w przypadku zanieczyszczenia gleby substancjami niebezpiecznymi, należy usunąć zanieczyszczoną warstwę gruntu do głębokości, do której przeniknęła substancja niebezpieczna dla środowiska,

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania gospodarstw wysokotowarowych w obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenia związkami azotowymi pochodzącymi z rolnictwa:**

- zakaz lokalizacji nowych gospodarstw wysokotowarowych o obsadzie zwierząt powyżej 100 DJP w granicach obszaru OSN;
- w przypadku istniejących gospodarstw bądź nowych o obsadzie nie większej niż 100 DJP wskazane jest stosowanie nawożenia w okresach i w warunkach, gdy nie ma zagrożenia, że zawarte w nich składniki mineralne, szczególnie związki azotu, będą wymywane do wód gruntowych lub zmywane do wód powierzchniowych w stopniu powodującym zagrożenie dla wód, a w konsekwencji ich zanieczyszczenie;
- płynne nawozy naturalne należy przechowywać w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu i wód;
- zapewnić pojemność zbiorników do przechowywania gnojówki i gnojowicy, przez okres, w którym rolnicze ich wykorzystanie nie jest możliwe, odpowiadającą co najmniej 6 miesięcznej produkcji tych nawozów;
- obornik należy przechowywać w sposób zabezpieczający przed przenikaniem odcieków do wód lub do gruntu, lub w przypadku utrzymywania zwierząt na głębokiej ściółce, w budynku inwentarskim o nieprzepuszczalnym podłożu,
- jeżeli prowadzący działalność rolniczą na OSN posiada nadmierną ilość nawozów naturalnych w stosunku do rzeczywistej pojemności ich przechowywania, musi on udokumentować, że nawozy usuwa w sposób nieszkodliwy dla środowiska.

10.3. Rozwiązania o charakterze kompensacyjnym

Zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, kompensacja przyrodnicza jest głównym narzędziem działań, których celem jest naprawianie wyrządzonych szkód w środowisku i które podejmuje się wtedy, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Projekt zmiany Studium nie spowoduje szkód w środowisku rozumianych (zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie Dz. U. Nr 75, poz. 493) jako negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:

- w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych;
- w wodach, mającą znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód;
- w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Mając powyższe na uwadze ocenia się, iż w związku z realizacją projektowanego dokumentu nie zajdą okoliczności wymagające zastosowania działań kompensujących utratę wartości przyrodniczych.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Zgodnie z *art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru NATURA 2000.

Dla przyjętych w projekcie zmiany Studium rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane projekty zostały dostosowane do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych celów, które wynikają z wniosków samorządu lokalnego. Na przyjęte rozwiązania wpływ miały także uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów, uwarunkowań ekofizjograficznych oraz ustaleń dokumentów wyższego rzędu.

Nowe tereny zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i jednorodzinnej) wyznaczone zostały w projekcie dokumentu w sąsiedztwie obszarów już zainwestowanych. Znajdują się one poza Systemem Przyrodniczym Gminy i co do których nie ma przeciwwskazań dotyczących takiego właśnie sposobu wykorzystania przestrzeni.

Zmiana w Studium dotycząca strefy przedsiębiorczości oraz terenów produkcyjno – usługowych wynikają z wniosków społeczeństwa. Zakłada się, iż wykorzystanie wolnych zasobów terenów zaktywizuje lokalny rynek pracy i zwiększy mobilność zawodową mieszkańców, a w konsekwencji podniesie potencjał gospodarczy gminy Komarówka Podlaska. Realizacja ustaleń zmiany Studium przyczyni się do zwiększenia sektora MSP, powstania nowych miejsc pracy. Na przyjęte rozwiązanie wpływ miały uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów – w sąsiedztwie brak zabudowy mieszkaniowej, obszary cechują się dogodną lokalizacją komunikacyjną. Brak jest alternatywnej lokalizacji dla powyższych zmian Studium.

Wybór lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej był pokierowany wymaganiami infrastrukturalnymi dla funkcjonowania tego typu inwestycji tj. bliskość sieci elektroenergetycznej średniego napięcia, a także był wnioskiem społeczeństwa

Uwzględniając powyższe, wyznaczone obszary potencjalnych lokalizacji inwestycji znajdują się na terenach o najmniejszej kolizyjności. W takiej sytuacji planistycznej oraz formalno-prawnej nie zachodzi potrzeba wyznaczenia w granicach gminy Komarówka Podlaska innych lokalizacji do rozwoju planowanych funkcji.

12. WSKAZANIE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PRTOGNOZY, WYNIKAJĄCYCH Z CHARAKTERU DOKUMENTU

W czasie sporządzania prognozy, nie napotkano poważniejszych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do przedstawionych kierunków oraz charakteru oddziaływania na środowisko realizacji projektu zmiany Studium. W trakcie opracowywania Prognozy, przy uwzględnieniu stopnia szczegółowości dokumentu podlegającego prognozie, przeanalizowano w stopniu możliwym na jaki pozwala projekt zmiany Studium, wszystkie oddziaływania wynikające z realizacji projektu dokumentu z uwzględnieniem informacji na temat stanu środowiska obszaru opracowania oraz dostępnej wiedzy dotyczącej kształtowania się zjawisk przyrodniczych.

13. PROPOZYCJA PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PROWADZENIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyrazem polityki przestrzennej, wskazującym kierunki ewentualnych zmian w strukturze przestrzennej gminy, które mogą, ale nie muszą zostać zrealizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie których wydawane są pozwolenia na budowę na konkretną już inwestycję. Dopiero w pozwoleniu na budowę zawarty jest projekt budowlany, co do którego można zastosować pewne metody analizy wpływu danej inwestycji na środowisko oraz ustalić częstotliwość z jaką należy ją przeprowadzać.

Wpływ przedmiotowego projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. Wyniki prowadzonego monitoringu

prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą być również: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa Lubelskiego), źródła administracyjne (także gminne) wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy też badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

W przypadku ewentualnej realizacji na terenach objętych zmianą Studium (dot. terenów zabudowy produkcyjnej, zabudowy przemysłowo – usługowej oraz urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych w miejscowości Komarówka Podlaska), przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko według *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w której (jeśli wyniknie to z oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia) nałożony zostanie obowiązek monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w zakresie adekwatnym do rodzaju inwestycji.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, którego obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena w jaki sposób projektowana zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska może oddziaływać na środowisko naturalne i obszary NATURA 2000 i w jakim stopniu ustalenia zmienianego dokumentu planistycznego sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż zmiany w sposobie zagospodarowania przestrzennego terenów, które wystąpią w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu będą miały zarówno charakter pozytywny, jak i negatywny, rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych. Jednocześnie należy podkreślić, iż prawdopodobny negatywny wpływ wskazanych zmian studium na stan i jakość środowiska został stwierdzony w stosunku do stanu istniejącego tj. obszaru gminy z nie w pełni zrealizowanymi ustaleniami obowiązującego Studium.

Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych.

Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego

negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000.

Warunkiem uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska jest uwzględnienie, przy realizacji ustaleń zawartych w projekcie dokumentu zmiany studium, propozycji działań zmierzających w celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko.

15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prezentowane poniżej streszczenie Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska, zawiera syntetyczne i nietechniczne podsumowanie istotnych aspektów środowiskowego oddziaływania, ustaleń i rekomendacji płynących z wymaganej przepisami prawnymi, wynikającymi z *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity z dnia 9 lutego 2016 roku Dz. U. 2016, poz. 353)*, procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (procedury SOOŚ).

Celem sporządzenia Prognozy była w szczególności:

- ✓ diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem wraz z oceną potencjalnych skutków środowiskowych wdrożenia zapisów projektu zmiany Studium;
- ✓ przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań wraz z propozycją przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń przewidzianych w projekcie zmiany Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

W oparciu o dostępne materiały zidentyfikowano główne problemy i zagrożenia środowiska w obszarze objętym zmianą Studium, jak również określono jego aktualny stan. Analizą stanu środowiska objęto wszystkie jego elementy, a w szczególności: jakość powietrza atmosferycznego, zasoby wodne, ochronę przyrody, hałas, odpady, promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), zasoby surowców naturalnych, gleby, krajobraz.

powiększeniu strefy zabudowy mieszkaniowej zagrodowej o powierzchni ok. 16,9 ha w miejscowościach: Wiski, Walinna, Żulinki, Wólka Komarowska, Przegaliny Małe, Brzozowy Kąt; wprowadzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Komarówka Podlaska o powierzchni 2,2 ha, wprowadzenia terenów produkcyjno – usługowych w miejscowości Komarówka Podlaska i Derewiczna o powierzchni 5,95 ha; wprowadzeniu strefy inwestycyjnej jako perspektywicznej strefy rozwoju przedsiębiorczości w miejscowości Komarówka Podlaska o powierzchni 8,5 ha oraz wprowadzeniu terenów lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 1 MW w

miejsowości Komarówka Podlaska o powierzchni 5,4 ha. Dodatkowo projekt dokumentu uzupełniono o:

- wskaźniki urbanistyczne dotyczące sposobu zagospodarowania poszczególnych stref funkcjonalnych;
- uwarunkowania i wytyczne w zakresie kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym także w zakresie lokalizacji gospodarstw wysokotowarowych związanych z produkcją zwierzęcą, wytyczne w zakresie zalesiania gruntów rolnych oraz realizacji programu „małej retencji”;
- uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, w tym także wytyczne dotyczące kierunków rozwoju energetyki pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych (OZE);
- informacje dotyczące występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP);
- strefy ochrony ekspozycji, jako strefy ochrony pośredniej w sąsiedztwie obszarów objętych ścisłą ochroną konserwatorską;
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz o analizy demograficzne, środowiskowe i społeczno – ekonomiczne.

Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko projektowanej zmiany w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komarówka Podlaska przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki środowiskowe. Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji..

Negatywny wpływ na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną będą miały ustalenia dokumentu w zakresie zainwestowania nowych terenów, dotychczas użytkowanych rolniczo, pod zabudowę, w tym przede wszystkim pod zabudowę strefy rozwoju przedsiębiorczości wraz z niezbędną infrastrukturą.

Przewiduje się uszczuplenie powierzchni biologicznie czynnej oraz mało znaczące pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej i niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków.

Przewiduje się, iż realizacja zmiany Studium nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, oddziaływania na ludzi będą miały charakter neutralny.

Przedmiotem analizy w Prognozie, była ocena wpływu zmian ujętych w projekcie zmiany Studium na cele środowiskowe jednolitych części wód powierzchniowych. Realizacja ustaleń zmiany Studium polegająca na wprowadzeniu strefy przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej oraz terenów przemysłowo – usługowych w Komarówce Podlaskiej i Dderewicznej, zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Wiski, Brzozowy Kąt, Walinna oraz Wólka Komarowska znajdują się na obszarze jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Żarnica o kodzie PLRW2000232664869, która została oceniona jako silnie zmieniona część wód o złym stanie, zagrożona osiągnięciem celu środowiskowego jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

Realizacja ustaleń zmiany Studium polegającą na realizacji zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Przegaliny Małe, znajduje się w obrębie JCWP o kodzie PLRW200019248529 Białka od źródeł spod Turowa Niwek, która posiada wpisaną derogację z tytułu art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – termin osiągnięcia celów środowiskowych przedłużony do 2021 lub 2027 roku. Zdecydowana większość ustaleń projektu zmiany Studium znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 86 (dot. wprowadzenia terenów zabudowy zagrodowej w miejscowościach: Wiski, Brzozowy Kąt, Walinna, Żulinki, Wólka Komarowska, zabudowy jednorodzinnej w Komarówce Podlaskiej, terenów zabudowy produkcyjno – usługowej w Derewicznej, zabudowy przemysłowo – usługowej, zabudowy przemysłowej i terenów urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych w Komarówce Podlaskiej). Realizacja zabudowy mieszkaniowej zagrodowej w miejscowości Przegaliny Małe znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 84.

Ocenia się, iż ustalenia polityki projektu Planu w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony wód, nie pozostają w sprzeczności z celami środowiskowymi dotyczącymi osiągnięcia dobrego stanu wód, określonymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. Realizacja projektu zmiany Studium z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa, nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie kolidować z procesem osiągnięcia celów środowiskowych.

Obszar gminy obejmujący miejscowości Przegaliny Duże, Przegaliny Małe, Derewiczna, Brzeziny, część miejscowości Komarówka Podlaska, stanowi teren szczególnie narażony na zanieczyszczenia ściekowe pochodzenia zwierzęcego. W związku z powyższym stosowanie tych ścieków w rolniczym nawożeniu użytków rolnych powinno być ograniczane, na co wskazuje projekt dokumentu. Projekt zmiany Studium wprowadza zakaz lokalizacji ferm hodowlanych o obsadzie powyżej 100 DJP na obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego, a także wskazuje potrzebę ograniczenia stosowania ścieków w rolniczym nawożeniu użytków rolnych w obszarze OSN, co niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych

Zmiany jakości gleb i gruntów będą wynikiem: prac ziemnych w trakcie realizacji inwestycji, zanieczyszczenia metalami ciężkimi na skutek wzmożonego ruchu komunikacyjnego.

Ustalenia projektu zmiany Studium będą miały niewielki wpływ na lokalne warunki klimatyczne. W przypadku realizacji budowli rolniczych uciążliwych dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie, zapachy lub wydzielanie się substancji toksycznych, pozytywnie ocenia się zapis wskazujący potrzebę odizolowania tych przedsięwzięć od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio i wysokopiennej.

Zmiany jakościowe powietrza atmosferycznego będą wynikiem: funkcjonowania nowych obiektów produkcyjnych, przemysłowo - usługowych i mieszkalnych oraz pracy maszyn przy realizacji eksploatacji kopalni i prac budowlanych, wzmożonego ruchu komunikacyjnego (emisja zanieczyszczeń do powietrza) oraz rozwoju energetyki OZE (zmiany pozytywne).

Źródłem hałasu będzie obsługa transportowa obszarów przeznaczonych pod przemysł, usługi komercyjne oraz komunikacja. Do kumulacji oddziaływań akustycznych może dojść w

rejonie nagromadzenia obiektów przemysłowych i usługowych w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości w Komarówce Podlaskiej.

Na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, gdzie wprowadza się nowe zainwestowanie, może dojść do niewielkich zmian w krajobrazie, wynikających z wprowadzenia obiektów kubaturowych, likwidacji istniejącej zieleni oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu, dotyczy zwłaszcza obszaru w obrębie strefy rozwoju przedsiębiorczości. Zmiany krajobrazu będą także wynikiem powstania farm fotowoltaicznych.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium znajduje się poza obszarami objętymi ochroną, a także predestynowanymi do objęcia nią.

Obszar objęty zmianą Studium nie obejmuje terenów objętych ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Biorąc pod uwagę charakter projektowanych zmian w zagospodarowaniu gminy, znaczną odległość od obszarów NATURA 2000, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt, gatunków obszaru NATURA 2000, integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami oraz innymi formami ochrony przyrody. A zatem **nie przewiduje się występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000.**

W wyniku przeprowadzonych w Prognozie analiz i ocen, stwierdza się, iż w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium, nie wystąpią oddziaływania znacząco negatywne, czyli takie, które mogłyby spowodować zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, a także stanowić zagrożenie dla liczebności i bioróżnorodności gatunków roślin i zwierząt.

W celu zapobiegania i minimalizowania uciążliwości proponowanych zmian wskazanych w projekcie dokumentu i należy stosować przy jego realizacji najnowsze dostępne technologie i wysokiej jakości urządzenia oraz materiały, a przede wszystkim należy respektować wszystkie proekologiczne ustalenia, które regulują szereg ważnych aspektów ochrony środowiska.

Przy obecnym stanie wiedzy dotyczącej możliwych do realizacji inwestycji w granicach dopuszczonych ustaleniami projektu zmiany Studium, wystąpienie znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko jest mało prawdopodobne, jednak dokładniejsza ocena możliwa będzie dopiero na etapie przedrealizacyjnym. W celu uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska będzie uwzględnienie, propozycji działań zmierzających do zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko przedstawionych w niniejszej prognozie.

Oddziaływanie na środowisko związane z realizacją projektu zmiany Studium, nie będzie posiadać charakteru transgranicznego. Nie ma więc potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

AKTY PRAWNE:

1. Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
2. Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
3. Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
4. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW);
5. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG);
6. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej Dz.U. 2016 nr 0 poz. 138)
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1923);
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, których wprowadzenie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (Dz. U. 2005, nr 233, poz. 1988);
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. poz. 640);
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 258, poz. 1550 z późn. zm.);
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014, poz. 112);
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. poz. 1800);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz.87);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r., poz. 1409);
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2014 r. poz. 1348);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów

- sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883);
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz. U. Nr 103, poz.664);
 19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1032);
 20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359);
 21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. 2016, Dz. U. poz.71);
 22. Rozporządzenie w Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 217, poz.2141);
 23. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012, poz. 463);
 24. Rozporządzenia Nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 roku w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły, (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego 2015 rok, poz. 1284);
 25. Rozporządzenia Nr 6/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa lubelskiego, (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 16 października 2012 r. poz. 3007);
 26. Rozporządzenia Nr 1/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Czerniejówka, Kanał Żmudzki Kuraszew, Przegaliny Duże i Uherka, (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 22 stycznia 2013 r. poz. 235);
 27. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz.199 z późn. zm.);
 28. Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. poz. 1777).
 29. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (tj. 2016, poz. 353);
 30. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity z dnia 19 kwietnia 2016 roku Dz. U. poz. 672);
 31. Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tj. z dnia 27 lutego 2015r. poz. 469 z późn. zm.);
 32. Ustawa o odpadach (tj. Dz. U. 2013, poz. 1136 z późn. zm.);
 33. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity z dnia 27 listopada 2014 roku Dz. U. 2014, poz.1789);

34. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity z dnia 21 września 2015 roku Dz. U. poz. 1651 z późn. zm.);
35. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity z dnia 10 września 2014 roku Dz. U. 2014 poz. 1446 z późn. zm.);
36. Ustawa o lasach (tekst jednolity z dnia 19 listopada 2015 roku Dz. U. 2015 poz. 2100 z późn. zm.);
37. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z dnia 9 czerwca 2015 roku Dz. U. 2015, poz. 909 z późn. zm.);
38. Ustawa z dnia 6 lipca 2001 o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. Z 2001 r., Nr 97 poz. 1051 z późn. zm.);
39. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity z dnia 16 stycznia 2015 roku Dz. U. 2015, poz. 139).
40. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity z dnia 1 lipca 2016 roku Dz. U. 2016, poz. 1131);

BIBLIOGRAFIA

- ✓ Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych wg stanu na 31.XII.2015 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2016;
- ✓ Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
- ✓ Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP Nr 224 (Subzbiornik Podlasie);
- ✓ Ekologiczne uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin 2000;
- ✓ Europejska Konwencja Krajobrazowa;
- ✓ Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego;
- ✓ Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego;
- ✓ Geografia Regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1978;
- ✓ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011;
- ✓ Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska);
- ✓ Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska);
- ✓ Konwencja o różnorodności biologicznej;
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010;
- ✓ Mapa hydrograficzna Polski, Wytyczne techniczne GIS, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2005;
- ✓ Odnowiona Strategia UE dotycząca trwałego rozwoju, przyjęta przez Radę Europejską dniami 15 – 16 czerwca 2006 r.;
- ✓ Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017 – Lublin 2012;
- ✓ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011, (MP. Nr 49, poz. 549);
- ✓ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015;
- ✓ Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2008;
- ✓ Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 – Lublin 2016;
- ✓ Projekt Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2016
- ✓ Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2014 i 2015 r., Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Lublin 2015, 2016;
- ✓ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Komarówka Podlaska

- ✓ „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 z perspektywą do 203- roku”, Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin 2013;

SPIS TABEL

- Tabela . 1 Udokumentowane złoża kopalin w gm. Komarówka Podlaska - stan na 31.12.2015r.
- Tabela 2. Obszary i tereny górnicze gminie Komarówka Podlaska
- Tabela 3 Ocena spójności projektu *zmiany Studium* z celami społeczno – gospodarczymi i ochrony środowiska w dokumentach strategicznych rangi międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej
- Tabela 4. Przewidywane oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu zmiany Studium